Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

NĂM THỨ MƯỜI SÁU = SỐ THỨ 3296 — MỖI SỐ: 0$04 — NGÀY THỨ SÁU 16 MARS 1928

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 9279

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao	8$00	4$00	2$00	1$00
Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	9.00	4.50	2.25	
Ngoại-quốc	14.00	7.00	3.50	
Các làng và các công-sở	10.00	5.00	2.50	

Hạn mua báo cứ kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur: P. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique: TRUNGBACTANVAN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page:
Une seule insertion . . . . . 0$30 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . . 0$10 la ligne

Một cái khuyết-điểm về nghề buôn của người mình

Nghề buôn gì cũng vậy, cũng có kẻ buôn nhỏ người buôn to; kẻ buôn nhỏ phải nhờ vốn của người buôn to, người buôn to phải giao việc được cho người buôn nhỏ thì về sự bao-mãi vật-sản và tiêu-thụ hàng hóa mới được rộng-rãi dễ-dàng. Thí dụ như có một nhà buôn nhỏ ở tại Chợ-bờ, mua góp được năm mươi cân cánh-kiến, một vài tạ măng khô, thế tất phải bán lại cho nhà buôn to mua cả, bán nồi được mỗi phiên chợ một vài trăm đồng vải vóc một kỳ tàu năm ba chục đồng tạp-hóa, thế tất phải mua lại của nhà buôn to bán buôn, nếu được một nhà buôn to nào tử-tế thực-thà, mua bán cho cái giá công bằng, mà hàng mua thì đặt trước cho ít liền, hàng bán thì đề chịu được ít tiền, việc buôn của mình sẽ được dễ dãi mà linh-lợi biết bao. Lại thí-dụ như có một nhà buôn to ở tại Hà-nội, định mua bao hàng, mấy trăm toa thóc, hay hàng mấy vạn tạ bỏi thì lấy ai là người đi mua cho khắp, định bán chạy hàng mấy trăm kiện sợi hay hàng mấy ngàn tấn vải thì lấy ai là người đi bán cho mau, cái lẽ tất nhiên là phải trông cậy có các nhà buôn nhỏ các nơi mua góp hàng gom mà bán tiêu hàng hộ, nếu được các nhà buôn nhỏ đều cẩn-thận thành-tín, giao tiền cho mua hàng không sai không dối, phó hàng cho chịu tiền không mất không trây, việc buôn của mình cũng sẽ được to-tát mà thịnh-vượng là chừng nào.

Ấy những nhà buôn các nước thì đều như thế cả đấy, cứ coi ngay người Hoa-kiều họ buôn bán ở trong xứ mình đây thì biết; họ nhận cái đơn hàng lấy trong một kỳ tàu hàng ba bốn vạn tấn gạo, mà chỉ trong mấy hôm, các ga các chợ tải về cho họ được đủ ngay; họ mua bao cả cái món hàng trong một lúc hàng sáu bảy ngàn bao bột, mà chỉ trong ngoài một tháng, các tiệm khách nhỏ chia nhau bán ráo tay liền; tại làm sao họ thế được? là tại người buôn của họ ở khắp mọi nơi, từ thông-đô đại-thị cho đến nơi rừng rậm bể khơi, không đâu là không thấy cái biểu-hiệu, cái môn bài của họ; như thế mà họ cùng nhau giữ một lòng trung tín, không lừa dối nhau, không lường quịt nhau; người buôn to thì biết lựa người giao việc, cấp hàng cho nhau bán, xuất vốn cho nhau mua, tính một cách ngay thẳng về thứ hàng bán và thứ hàng mua, không mua chẹt mà không bán đắt; kẻ buôn nhỏ lĩnh hàng của người ta về bán, nhận tiền của người ta đi mua, cũng tính lãi tính công một vừa hai phải, không hề có giở cái thủ-đoạn lật lọng đơn sai; người ta nhờ thế mà buôn may bán đắt, nhất bản vạn lời, kẻ buôn to giàu lại thêm giàu, người buôn nhỏ cũng chẳng bao lâu nổi lưng nổi vốn. Ta cứ thường nói người Tàu sang đây phần nhiều chỉ cây dù xanh rách, cái tay nải khoác vai, mà trong khoảng ít năm đã nghiễm-nhiên thành một ông chủ hiệu; ta lấy thế là kinh-dị lạ-lùng, thèm-thuồng ao-ước, có biết đâu cái lẽ hợp quần nên sức mạnh, người ta được thế là tại người ta trong sự giao-dịch thành-tín liên-hợp được với nhau.

Người mình buôn đã ít, mà có ai buôn lại không biết thành-tín liên-hợp được với nhau, kẻ buôn nhỏ chỉ chịu lừa lật của kẻ buôn to, người buôn to chỉ chịu bóp-chẹt của người buôn nhỏ, mua gì của nhau cũng hòng mua chẹt, bán gì cho nhau cũng định bán điêu. Đừng nói đến không mấy ai cấp hàng cho nhau bán, xuất vốn cho nhau mua bao giờ, hay là giá có lĩnh hàng được của người ta về bán, nhận tiền được của người ta đi mua thì chưa hề đã có mấy người thật-thà chu-tất, thậm đến hỏi nhau một cái giá hàng cũng không người bảo thực, xin nhau một cái mẫu hàng cũng không người gửi đúng, muốn mua một thứ hàng gì ở đâu, phải thân-hành đi tới, muốn bán một thứ hàng gì cho ai phải kiến hóa giao ngân; cách buôn cô-độc hẹp hòi như thế thì bảo sao mà chẳng suy-xút bần-cùn!

Nay muốn cho nghề buôn của mình chấn-hưng lên được, thì phải nên bắt-chước cái lối buôn bán của người Hoa kiều; kẻ buôn nhỏ đừng có lừa lật của kẻ buôn to, người buôn to đừng có chẹt của người buôn nhỏ; các nhà buôn to với các nhà buôn nhỏ phải có thành tín liên-hợp được với nhau, nhà buôn to lấy nhà buôn nhỏ làm tai mắt tay chân, nhà buôn nhỏ lấy nhà buôn to làm kẻ đỡ đầu người cầm nọc, bỏ hết cái tệ-tập lừa lọc lối nhau, lường gạt nhau, mà cùng nhau đồng tâm hiệp lực, mua bán thật thà; có như thế thì sự giao dịch mới được rộng-rãi dễ dàng, mà thương-nghiệp trong nước mình mới dần dần có ngày khởi-sắc được vậy.

T.

Vô-tuyến-điện

Ngày 13 Mars 1928

Nước Pháp

Tại thứ dân nghị viện

Thứ-dân nghị viện đã bỏ 400 vé tôi với 20 vé ưng thuận sẽ chi tiêu ở nguyên lão nghị-viện gửi về. Trong sổ ấy có dự tính sẽ chi-tiêu về vô-tuyến điện thoại. Trong bản án văn của nghị viện ưng-thuận, định rằng từ nay đến khi đặt được một [illegible] luật tổ chức, thì cho phép các đài đã có ngày 31 décembre 1927 cứ thu lợi, và cấm đặt nên các đài mới. Những đài đặt ra để thí nghiệm, thì cứ để nguyên.

Tại nguyên lão nghị-viện

Nguyên lão nghị-viện bàn đến các lời chất vấn về các phương-sách của chánh-phủ định thi hành đối với các nhà cách mệnh. M. Albert Sarraut, tổng-trưởng bộ hộ vụ, có đọc các mệnh lệnh của hội-đồng quản-trị ở Moscou gửi cho đảng cộng sản. Ông lại nói: đại-đa số các viên chức vẫn trung-thành với nghĩa-vụ, và bọn thợ thuyền đã bắt đầu hiểu sự hại của cái chánh thể Xô-viết, hoặc cái chánh thể cộng-sản. Sau ông có nói hiện đã thi hành các phương sách để ngăn ngừa mọi sự mưu phá trật tự. Sau nguyên-lão nghị-viện bỏ vé tỏ lòng tín nhiệm tòa nội các.

Nước Đức

Việc giao tế với Nga

Báo *Gazette de Voss* có tỏ ý lo rằng việc chánh-phủ Nga bắt người Đức ở triều Donetz sẽ hại cho cuộc giao tế của hai nước, và việc hai nước điều đình về bản giao-ước thương-mại.

Thợ với chủ

Đã có lệnh cưỡng bách thi hành các khoản hội đồng trọng tài quyết nghị về tiền công thợ trong nghề khim khí ở Berlin.

20,000 thợ trong nghề dệt đã công bố không tuân bảng định tiền công thợ đương thi hành.

Nước Anh

Nghề hàng không

Tại hạ nghị-viện, quan tổng-trưởng bộ hàng không công bố rằng trong mười hai tháng sau này sẽ đóng xong hai chiếc khinh khí cầu, và nếu thí nghiệm được như ý, thì sẽ đặt một đường khí cầu từ Anh đến Ấn-độ, mỗi tuần lễ chạy một chuyến.

Một cái nạn tàu bay

Trung-úy Kinkead, là một phi-công vào hạng giỏi của Anh, cưỡi một chiếc tàu bay rất nhanh, định chiếm khôi về nghề bay nhanh, khi bay ở ngoài bể ở gần Southampton bị rơi xuống bể, hiện chưa tìm thấy.

Ai-cập

Việc lập tòa nội các

Vua Fouad vẫn hỏi ý kiến các nhà chính-trị để lập tòa nội các.

Nước Lỗ-mã-ni

Việc phân tranh với Hung-gia-lị

M. Titulescu có nói ông chắc rằng nước Lỗ không ưng mọi khoản của hội Vạn-quốc về việc người ở Transylvanie xin theo dân tộc Hung-gia-lị.

Ba-tư

Một đường hỏa xa mới

Trong cái chương trình của chánh phủ, định đặt một đường hỏa xa từ bể Caspienne qua Téhéran đến vịnh Perse. Công việc một phần giao cho một công ty Đức, một phần giao cho một công ty Hoa-kỳ.

Phi-luật-tân

Nghề chế đường mật

Bản dự án luật pháp để trình nghị hội Washington mục đích để hạn chế việc đem đường Phi-luật-tân nhập cảng Hoa-kỳ là 500,000 tấn một năm làm cho ở Phi-luật-tân rất là náo động. Quan Toàn-quyền mới là M. Stimson vừa tới nơi có điện về Hoa-kỳ, nói rằng ông phản đối bản dự án ấy vì ông cho rằng thiệt hại cho Phi-luật-tân. Hội các nhà máy đường Phi-luật-tân định cử ông hội trưởng hội *National Bank of Philippines* sang Hoa-kỳ mà thay lời bày tỏ mọi lẽ phản đối bản luật ấy.

Việc chính trị

Quan Toàn-quyền Stimson có tuyên bố với các báo rằng ông sẽ hết sức [illegible] hiện đương bàn ở nghị hội Hoa-kỳ, định cho phép quan toàn quyền được bổ dụng các viên cố vấn riêng, và trả cho quan Toàn-quyền có tiền chi lương cho các viên ấy, không cần phải có nghị viện Phi luật-tân can thiệp vào. Các viên lĩnh tụ chánh đảng, và các báo bản xứ phản đối các bản dự án luật pháp ấy, và có nói nghị viện sẽ cấp tiền để chi lương các viên cố vấn riêng, và sẽ hết cứu trù tính cho nghị viện với quan Toàn-quyền để hòa với nhau, mà không tổn hại đến quyền lợi của ai cả.

A R I P.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Nguyên bố mẹ tôi khi [illegible] 7 mẫu ruộng, một cái nhà gạch ở nhà quê.

Nhẽ ra thì phải quân phân cho đều trong bảy anh em (4 giai, 3 gái) mới phải, nhưng người anh cả tôi tự tiện đem bán đi mất già nửa phần ruộng, rồi chia cho các em mỗi người được mấy sào gọi là có.

1 Vậy bây giờ thì phải làm như thế nào được cho các em tôi khỏi thiệt?

Ruộng bán đi như thế có thể chuộc lại được không?

Những người mua ruộng có thể không cho chuộc được không?

3 Anh cả tôi chia gia tài như thế cứ tự tiện chia, chứ không hội họp các anh em lại mà làm chúc thư gì cả, thì có hợp lệ không?

4. Cái nhà ấy anh cả tôi có thể giữ lấy làm của tư của mình hay cầm cố, cố bán đi được không?

5. Anh cả tôi không để ít ruộng hương-hỏa để sau này cúng giỗ thì phải làm thế nào?

6 Ruộng hương-hỏa có thể cầm được không?

Xin nhờ quí-báo giải đáp cho, cám ơn vạn bội.

LỜI ĐÁP. — Người con trưởng không có quyền tự ý chia như thế được, phải có các anh em cùng thỏa thuận làm giấy chia, hoặc là do tòa án chia cho mới được.

Nếu anh em chị em không thuận, thì phải thưa tại tòa án đệ nhị-cấp tỉnh mình.

Những ruộng ấy người anh cả tự ý đem bán hay đem cầm không có giấy của các anh em cùng ưng-thuận hay của tòa-án thì không có giá-trị gì cả. Vậy người anh cả phải trả lại tiền cho những người mua hay người cầm, và những người này thì phải trả ruộng lại. Nhà và ruộng ấy vẫn còn là của chung của các anh em chị em.

Nay các anh em phải làm giấy chia và phải để một phần làm hương hỏa, nếu người anh cả không thuận thì phải thưa tại tòa-án, giấy phân sản phải làm theo lối công-chính-chứng thư, nghĩa là làm ở trước mặt lý-trưởng và hai người kỳ-hào ký làm chứng.

Ruộng hương-hỏa không thể cầm hay bán được.

Ph. h-L.

HÀI ĐÀM

Tính cẩn thận

Một công-nương chưa ngự xe ô-tô bao giờ. Vì có bạn ơn riêng cho một ông giàu nọ kia, ông sai *sốp phơ* đưa xe ô-tô đến rước công-nương đi kinh lý các miền sương-gió! xung quanh Hà-thành. Công-nương tính rất cẩn thận, ân cần dặn *sốp phơ* rằng:

— Mi cho xe đi rất thong thả mà phải nhớ [illegible] nghe chửa.

Bác *sốp phơ* nói:

— Vâng!

— Mi phải bóp còi luôn luôn, nhất là gần đến chỗ rẽ.

— Vâng! xin mời công-nương cứ lên.

— Khi đến chỗ rẽ, mi phải giơ cánh tay cho công chúng biết trước mà tránh xa.

— Vâng! xin tuân lệnh công-nương.

— Mi đã xem luật đi đường rồi đấy chứ!

— Vâng! Công-nương cẩn thận lắm, mà còn một điều chưa thấy dặn đến.

— Điều gì thế, hử mi!

— Nói dại, đổ đồng bác! khi nào có xảy ra sự bất hạnh gì thì phải lập tức đưa công-nương vào nhà thương.

Hi-đình Ng-v-Tôi

Việc Trung-hoa

Ngày 9 Mars 1928

Đạo lệnh tự-chủ quan-thuế ở Bắc-kinh

Ngày 5 mars chính-phủ Bắc-kinh có tuyên-bố đạo mệnh-lệnh thực-hành việc tự-chủ quan-thuế. Đại ý nói rằng việc tự-chủ quan thuế đối với cái chủ-quyền Trung-quốc thực có sự quan-hệ rất mật-thiết, theo cái án quyết-nghị quan-thuế năm 1925, việc tự-chủ quan thuế sẽ thực-hành được ở trong năm nay, nên phải mau mau đặt ra hội ủy-viên trù bị việc tự chủ quan thuế, đối với việc ấy nên thận trọng tiến-hành, để có thể giữ gìn được chủ-quyền của nước nhà và tăng-tiến cái hạnh-phúc nhân dân.

Theo đó chính-phủ Bắc-kinh lại hạ đạo lệnh thứ hai, phái Cố-duy-Quân, Lương-sĩ-Di, Phó-nhữ-Lâm, Vương-khắc-Mẫn, Lý-tư-Hiệu, La-văn-Cán, Diêm-trạch-Phổ, Trần-thụy-Lân, Mạc-đức-Huệ, Hạ-nhân-Hổ, Nhạc-Lân, Chu-hữu-Tấn làm ủy-viên coi về việc tự-chủ quan thuế.

Việc đề chế hàng Nhật ở Hạ-môn

Các giới ở Hạ-môn nhân việc lính sảnh-sát Nhật tự-tiện vào nội địa của Trung-hoa bắt bốn người quốc-tịch Triều-tiên là học trò trường Hoàng-phố, nên bắt đầu kể từ ngày 6 mars đề chế tàu Nhật vào cửa, các hàng hóa không được chuyển lên bờ, yêu-cầu trong 24 giờ đồng-hồ không tha ra, thì sẽ tuyệt giao về đường kinh-tế với nước Nhật. Bản kháng nghị chính thức đã đưa ra, viên lĩnh sự Nhật đến yết-kiến viên giao thiệp là Lưu-quang-Khiêm bằng lòng hãy tạm không giải bốn người ấy về nước vội, đem ra giam giữ tại ở Cổ dữ, xin thôi việc đề chế, nhưng các giới không nghe.

Ngày an-táng ông Tôn-Văn

Ban trù-bị việc an táng di hài ông Tôn-Văn đã quyết định ngày 12 tháng septembre 1928 này làm lễ quốc táng.

(Dịch báo Tàu)

Ngày 14 mars 1928

Số bạc ở Thượng-hải

Thượng hải. — Số bạc ở Thượng-hải ngày 10 mars là 58,720,000 lạng 82,510,000 dollars, và 2,329 thỏi.

Việc ở Mãn-châu

Thượng-hải. — Ở miền đông Mãn-châu, lại có việc khởi nghịch 50,000 quân gọi là Đại đao, và 500 tên thổ phỉ do các quan võ trong binh-gia Phụng-ngọc-Tường xui giục, đã đánh một toán quân của Phụng-thiên, và sắp tới Thông-hóa.

Việc bưu điện

Thượng-hải — Sau khi các đại-biểu của Nam-Bắc họp ở Thượng-hải [illegible] sau này,

1. M. Picard-Destelan được cử chánh giám đốc bưu-điện cả nam bắc.

2. Nam chánh-phủ sẽ cử một viên đồng chánh giám đốc ở bắc Trung-hoa.

3. Bắc chánh-phủ sẽ cử một viên đồng chánh giám-đốc ở nam Trung-hoa.

Việc chiến-tranh

Bắc-kinh. — Bắc-quân, và quân Sơn-tây đánh nhau ở phía bắc tỉnh Sơn-tây.

Số tơ xuất cảng

Thượng-hải. — Số tơ xuất-cảng từ ngày 3 đến ngày 10 mars là 1,183 balles gửi đi Âu-châu, 20 balles gửi đi Á-châu, và Phi-châu, 1,111 balles gửi đi Mỹ châu.

Người Nhật ở Mãn-châu

Đông-kinh. — Có tin rằng các quan tỉnh Cát-lâm quyết định cấm người Nhật không được ở lẫn với [illegible]

A. R. I. P.

Lược khảo lịch sử Trung-quốc

CIV

Khuông-Dận giật mình thức dậy, chưa kịp giả nhời, chúng đã lấy áo vàng khoác vào mình Khuông-Dận, rồi cùng nhau thụp lậy hô vạn tuế, nâng Khuông Dận, lên ngựa kéo về kinh-đô. Khuông-Dận kéo vén giây-cương bảo các tướng rằng: «Đối vua Thái-hậu và chủ-thượng, ta vẫn giữ đạo làm tôi không được kinh phạm; các quan công khanh đều ngang hàng với ta, không được bức hiếp, triều đình kho đụn không được cướp phá» Chúng đều vâng lời. Bèn xếp đặt đội ngũ rất nghiêm chỉnh rồi kéo đi.

Khi Khuông-Dận về đến kinh-sư phiên triều buổi sáng chưa tan, nghe tin quân biến, quan chỉ-huy-sứ là Hàn-Thông vội vàng ở trong cung về nhà định đem quân ra ngăn cản. Quân quân-hiệu là Vương-ngạn-thăng đuổi theo Hàn Thông. Thông vào nhà đến dinh, tướng sĩ là lũ Phạm-Chất và Vương-Phổ (quan tể-tướng nhà Chu) đến, Chất lấy đại-nghĩa trách Khuông-Dận. Khuông Dận chảy nước mắt mà nói: «Ta đội ơn vua Thế tôn rất hậu, không bao giờ quên, bây giờ bị quân sĩ bức bách, đến nỗi thế này, trong lòng hổ thẹn với giời đất, biết làm thế nào». Chất chưa kịp giả nhời, La-ngạn-Hoàn rút gươm quát lên rằng: «Bọn chúng ta không có vua, hôm nay phải lập thiên-tử». Bọn Chất nhìn nhau không biết làm thế nào, Phổ xuống thềm lạy trước, Chất cực chẳng đã cũng phải lạy.

Tướng sĩ bèn rước Khuông-Dận vào cung, rồi vời trăm quan đến, đến trưa, trăm quan hài ban đã xong, còn chưa có tờ chiếu viết truyền ngôi, quan Hàn-lâm thừa-chỉ là Đào-Cốc đưa tờ chiếu viết sẵn ở trong tay áo ra, bèn đọc lên, đọc xong rồi, Khuông-Dận lên đền Sùng-nguyên, mặc áo cổn, đội mũ miện, lên ngôi Hoàng-đế, phong vua Cung-đế làm Trịnh-vương, Bà Thái-hậu làm Chu Thái-hậu, dời sang Tây-cung, đại xá thiên-hạ, đổi niên-hiệu là Kiến-long, gọi tên nước là Tống, là vua Thái-tổ.

CHƯƠNG THỨ XXXIX

Vua Thái tổ nhà Tống

Vua Thái-tổ người ở Trác-quận (thuộc về tỉnh Sơn-đông bây giờ), từ ông tổ bốn đời về sau, mấy đời làm quan to nhà Đường, cha là Triệu-hoằng-Ân làm Nhạc châu phòng ngự-sứ ở đời Chu. Hoằng Ân lấy duyên với Đỗ-thị, đẻ Khuông Dận ở trong dinh Giáp mã thành Lạc dương (thuộc về tỉnh Hà nam bây giờ), hào-quang sáng rực cả nhà, hương thơm mấy ngày không hết, người buổi ấy gọi là *Hương-hài nhi-dinh* (dinh thơm của đứa trẻ mới đẻ). Vua Minh-tôn nhà Hậu-đường, từ khi lên ngôi báu, đêm nào ở trong cung cũng thắp hương khấn giời rằng: « Tôi vốn là người rợ, nhân lúc rối loạn, bị quần chúng tôn lên, xin giời sớm sinh thánh nhân làm chủ cho dân sinh ». Đến năm sau thì Khuông-dận ứng kỳ mà sinh, khi lớn tuổi, mặt mũi khôi ngô, khí độ rộng rãi, kẻ có tri thức đều biết là người phi thường. Làm quan nhà Chu, coi cấm binh, thường theo vua Thế-tôn đi đánh dẹp, thường lập công to, trong ngoài đều mến phục. Vua Thế-tôn thường bắt được ở trong chấp một miếng gỗ dài hơn ba thước, trên mặt có viết mấy chữ rằng: « Điểm-kiểm tác thiên-tử ». Buổi ấy Trương-thừa-Đức đương làm điện-tiền-đô điểm-kiểm, vua Thế-tôn bèn dùng Khuông-Dận làm điểm-kiểm thay Trương-thừa-Đức, Đến khi vua Cung-đế lên ngôi, vua nhỏ nước loạn, trong ngoài thêm có lòng suy tôn. Vua Thái-tổ khi còn hàn-vi, say rượu ngủ ở núi Hạa khi thức dậy, mặt giời vừa mọc, vua tức cảnh có câu rằng: « Vị li hải thượng thiên sơn ám, tài đáo thiên trung vạn quốc minh » là nói mặt giời khi chưa mọc thì nghìn núi đều tối, vừa mới đến giữa giời thì muôn nước đều sáng.

Vua Thái-tổ lên ngôi rồi, sai sứ đi tuyên-cáo các phiên trấn và thăng quan tiến chức cho các quan châu quận. Bọn Thạch-thủ-Tín và Vương-thẩm Kỳ đều lấy công dẹp đất được coi cấm binh và lĩnh phiên trấn; quần thần đều được thăng thưởng.

Ẩn-sĩ ở Họa sơn là Trần-đoàn, tên tự là Đồ-nam, hiệu là Phù dao tử, vua Minh-tôn nhà Hậu-đường đặt tên hiệu là Thanh-hư xử sĩ. Đoàn thơ rất hay, có rất cao, thường uống rượu say, ngủ một trăm ngày mới tỉnh. Khi vua Thái-tổ và vua Thái-tôn còn nhỏ, mẹ là Đỗ-thị ẵm đi chơi, Đoàn trông thấy, cười mà nói: « Bà mụ già kia là người nào mà ẵm được hai vị thái bình thiên-tử! ». Khi vua Thái-tổ và vua Thái-tôn còn hàn vi, với Triệu-Phổ ra chơi Trường-an, sang vào hàng rượu, Phổ ngồi chiếu trên, Đoàn bảo Phổ rằng: « Ông là một ngôi sao nhỏ ở trong cung tử-vi, sao lại dám ngồi trên! » Đoàn ở Họa-sơn vào chơi Biện-kinh, đến nửa đường nghe tin vua Thái-tổ thay nhà Chu, ở trên mình con lừa ngã xuống, cười mà nói; « Thiên-hạ từ đây mới yên » Bèn ngâm một bài tứ tuyệt rằng: « Giáp mã dinh trung tử-khí cao, tông-chu nhân dĩ trước hoàng bào. Tấc nồi thiên hạ đô vô sự, chính thị sơn trung thụy đắc lao » trong dinh Giáp mã khí sáng rực rỡ người sắm tinh lọn đã mặc áo vàng (vua Thái-tổ tuổi hợi là cầm tinh con lợn); từ đây giờ đi, thiên hạ bình yên không có việc gì nữa, chính là ta được ngủ say ở trong núi.

Vua Thái-tổ xuống chiếu tặng Hàn-Thông làm trung-thư-lệnh, sai sứ đến nhà từ tế, ban thưởng cho người nhà rất hậu, và bổ dùng con cháu. Vua bàn với đình thần, muốn trị Vương-ngạn-Thăng về tội giết càn, Quần thần đều nói: « Ngạn-Thăng thực có công, và lại, Bệ-hạ mới lên ngôi báu hãy xin khoan dung » Vua mới tha tội cho Ngạn-Thăng, nhưng trong lòng hãy còn giận, cho nên Ngạn-Thăng suốt đời không được lĩnh chức phiên-trấn.

(*Còn nữa*) Tiều-mai

MẤY CUỘC BAY

Nước Anh. — Phi-công nước Anh tên là Minchell đã trước định bay đi Ấn-độ, nay lại bay qua Đại-tây-dương đi Mỹ-châu.

Tân-gia-ba. — Tàu bay *Red-Rose* của đại-úy Lancaster và Miss Keith Miller, cất ở Tân-gia-ba từ tháng janvier, đã khởi-hành sáng ngày hôm thứ ba đi Úc-đại-lị-á.

A. R. I. P.

Tin sau cùng.

Một chiếc tàu Anh ở Xiêm

Chiếc tàu chở tàu bay của Anh tên là *Bermuda* hiện nay ở Bangkok. Ngày hôm qua Xiêm-hoàng và các hoàng-thân đã đến thăm tàu. Các tàu bay có bay thử.

Số sinh tử ở Pháp

Số sinh tử ở Pháp trong năm 1927 như sau này. Sinh là 741.708, tử là 676,666, so với năm 1926, cả số sinh lẫn số tử đều giảm.

Đường hàng thông từ Pháp đến Mỹ

Chuyến tàu bay chở thư thứ nhất ở Nam-Mỹ đến đã tới trường bay Orly, chở cả thảy 3 000 phong thư. Chuyến tàu bay từ Pháp sang Nam-Mỹ thì hôm nay sẽ tới Buénos Ayres. Các báo cho các cuộc bay thứ nhất qua Đại-tây dương ấy được mọi sự như ý.

Thi thể phi công Kinkead đã tìm thấy

Đã tìm thấy thây thi thể phi-công Kinkead trong khoang tàu bay trôi ở bể. A. R. I. P.

VIỆC HANOI

Thời tiết

7 giờ	18 độ
15 giờ	20 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ	10$50
— nhì,	9 70
ba,	8 70
Thóc hạng nhất,	6 00
Sắp ngô	5 10

Giá bạc. Kể từ ngày 15 Mars 1928 giá bạc ở kho Nhà nước định là 13 f. 05;

Thời giá quốc trái
Ngày 13 Mars 1928

3 %,	hoàn dần		77 30
3 ½ %,	hoàn dần		90 f 75
4 %,	vĩnh viễn	1917	73 f 90
4 %	»	1918	74 00
6 %	»	1920	98 20
5 %	hoàn dần	1920	104 f 45
4 %		1925	107 65
5 %	vĩnh viễn		88 f 70
5 %	1915-1916		88 f 40

Tin tàu. — Tàu *Amboise* mang các bưu kiện (colis postaux) sang Pháp, và các thư từ đi Tourane, Saigon, Somalis Réunion và Madagascar, đến ngày chủ nhật 18 mars hồi 6 giờ sáng thì ở Haiphong chạy đi Tourane và Saigon.

Các thư từ ở Hanoi sẽ xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 4 phút tối thứ bảy 17 mars.

Quan Thống-soái Aubert sắp tới Hanoi. — Quan Thống-soái mới là nguyên-soái Aubert sẽ đi ô-tô từ Saigon ra Hanoi, đến ngày 22 mars thì tới nơi. Quan Thống-soái định qua Dalat, Ban-méthuot, Kontum, Quinhon, Tourane Huế, Vinh và dừng tại Nam-định một lúc rồi đến Hanoi. Ngày trước ngài có đóng chức Trung-úy ở Bắc-kỳ.

Quan Thống-sứ đi khám đê. — Sáng qua, quan Thống-sứ Griffoul đã lên thăm đê trên tỉnh Sơn-tây, và thăm mấy làng mới cải lương thuộc tỉnh ấy.

Từ nay cho tới cuối tháng avril, quan Thống-sứ sẽ lần-lượt đi khám đê các tỉnh Bắc-ninh, Hà-đông, Phủ-lý, Nam-định, Thái-bình và Ninh-bình. Công việc các nhà thầu-trang nhận việc tu bổ các đê-điều hẹn đến ngày 15 avril này thì xong, vậy tự hôm ấy trở đi. Hội-đồng cố vấn sẽ bắt đầu đi xem xét các đê xem có được chắc chắn không.

Thượng hội-đồng Pháp Xiêm. — M. Mejer (Roland Théodore Emile) cai-trị hạng nhì tại Ai-lao nay cử làm thư ký thường-trực tại Thượng hội-đồng Pháp-Xiêm ở Mékong.

Trong ngạch cai-trị. — M. Le Prévost (Jacques Henri Paul) cai-trị hạng nhất nay bổ làm phó quản-lý Đông dương kinh tế cục tại Paris.

Trở về Hanoi. — Quan Chánh văn-phòng Trillat phủ Toàn-quyền đi dự tang lễ Sisowath quốc-vương ở Pnom Penh đã ở Saigon đi ô-tô về Hanoi sáng thứ tư.

Cuộc ô tô từ Saigon sang Pháp. — M. Crevette đi ô-tô từ Saigon sang Pháp đã tới Thakhek ngày chủ-nhật mới rồi.

Cuộc hát giúp hội Bảo-Anh. — Xin nhắc lại rằng đến tối ngày kia 17 mars hồi 8 giờ 30 các sinh viên trường cao-đẳng sư-phạm sẽ diễn kịch « Trưởng-giả học làm sang » lấy tiền giúp hội Bảo-Anh. Vở kịch ấy tóm lược như sau này:

Giu-Đăng tuy là kẻ bình dân, nhưng lại có tính dởm đời, muốn bắt chước cách điệu vương hầu tử đệ. Nào đón thầy dạy khoa khiêu vũ, nào đón thầy dạy hát dạy đàn, lại mời cả võ sĩ dạy phép múa gươm nào đón giáo sư dạy khoa triết-học. Nào có phải học cho lấy biết, chẳng qua thấy khách phong lưu mà thượng thế nào thì cũng theo như vậy mà thôi.

Vợ chính nhất là chưa cho [illegible] bộ vào làm cho con nụ cũng đến tức cười, mà Giu phu nhân nom cũng phải lộn ruột.

Cách điệu, quần áo bắt chước lối công hầu chưa đủ, lại còn thích giao thiệp với quý khách vương tôn, khéo kết bạn với một vị Bá-tước Đô-răng Đô-ri-Mon là một vị phu nhân hầu-tước. Nhưng bá tước vốn tay rất « thạo lò », dùng ngay cái địa vị Công khanh kia làm mồi câu bác trưởng giả dởm đời nọ để rễ vay khéo dật chẳng, khéo đến nỗi giả vờ dùng tiền của Giu Đăng để tác hợp giúp với phu nhân hầu-tước mà chính thật riêng mình vận động để gái đẹp được lòng: Nhẫn kim cương Giu-Đăng nhờ tặng, Yến Giu-Đăng nhờ mời, Bá-tước bưng lấy làm của mình hết cả. Kể như Bá-tước thật có tài « nước lã quấy nên hồ » mà Giu-Đăng mắc hợm mua phảo mượn người đốt, vợ con cũng cố chấp không tin.

Giu-Đăng có một con gái [illegible] là con anh lái, có con trai Lư-Xinh một hai giả cho quan gia tử đệ mới nghe Cơ Lê Ông là ý trung nhân của Lư-Xinh đến xin làm rể. Giu-Đăng thấy người thường dân quyết ý khước tôn. May thay tướng ở Cơ-Lê Ông là Cơ-Viên cũng « láu lỉnh » biết biết Giu đăng mắc bệnh quyền môn, đánh « giặc » tâm lý không gì bằng dụng « binh » tâm lý. Cơ-Viên thấy ngoài phố có đám rước lên bày kế cho Cơ-Lê Ông giả làm thái-tử thổ-nhĩ-kỳ còn bản làm Điện tiền thông sứ, đem sắc phong cho Giu Đăng làm Ma-ma-mu-sĩ nhân tiện nạp Lư-Xinh làm ngự ên phi thái tử Quả nhiên Giu-Đăng trúng kế. Lư-Xinh nhận biết Cơ-lê-Ông cũng bằng lòng. Còn Giu phu nhân trước tuy nổi giận nhưng sau được Cơ-Viên nói mới vỡ lẽ, Mọi người tuân thuận lên cho gọi Luật-sư Đô Răng bá tước và Đô-ri Môn hầu tước phu nhân, nhân tiện cùng trầm năm đính ước. Nực cười thay trưởng giả mắc bả « công hầu » như ngây như dại, vẫn tưởng là được chức trọng quyền cao, vẫn tưởng hôn ước Đô Răng. Đô-ri-Môn là để che mắt Giu phu nhân kia.

, Ngài ho dư ? 。

Vậy nên lập-tức đến hiệu Bào-chế **CHASSAGNE,**
Số 59, phố Paul Bert, Hanoi
sẵn có thứ thuốc chữa khỏi tức-khắc bệnh ho, ho gió, ho lao, vân vân, của ngài.
Nên xem lời cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư, nói về thuốc **SIROP NOFAL.**

CÔNG-TY ALFRED & Cie

60, Bd Gambetta (đường hàng Cỏ)
HANOI

Chủ-nhiệm những nhà chớp bóng:

Hanoi:	Cinéma Pathé (Bờ hồ)
	Cinéma Tonkinois (Hàng quạt)
Haiphong:	Cinéma Gaumont

Cho thuê — Mua — Và bán các thứ máy chớp bóng và các phim ảnh

Bán các khí-cụ thuộc về nghề chớp bóng
Xưởng riêng để chữa

Tổ-chức hộ những nhà chớp bóng các tỉnh. Ai muốn biết thì công-ty tính hộ xem mất bao nhiêu vốn.

Giá thật rẻ không đâu rẻ hơn

Điện-thoại: để giữ chỗ tại
Cinéma Pathé số 543
Nhà giấy: 546

KHẨN TRỌNG. — công-ty Alfred et Cie không phải là cùng một hiệu với công-ty Société Indochine Film et Cie.

Tòa thượng-thẩm. — Sáng hôm nay tòa Thượng-thẩm xử những việc sau này:

Giả mạo. — Nguyễn-văn-An ở làng Sơn-tang thuộc phủ Vĩnh-tường có người anh ruột tên là Xem chết không có con trai có để lại một thửa ruộng ở xã Lũng-thung để làm ruộng hương hỏa. Nguyễn-văn-An đứng làm thừa tự cho anh, hiện lúc anh chết phải lo liệu ma chay. Sau Hà-thị-Hẩu là vợ anh ruột xuất giá, rồi mưu với lý trưởng Hà-văn-Thân là người trong họ làm mạo bức văn khế bán cái ruộng ấy để chiếm đoạt. Tòa Nam án tỉnh Vĩnh-yên phạt Hà-thị-Hẩu và Hà-văn-Thân mỗi tên 3 tháng tù. Bốn can phạm chống án nhưng có trát đòi không thấy đến nên ngày mồng 3 tháng 9 năm 1927 tòa Thượng-thẩm xét vắng mặt là can phạm rồi y án. Nay là ấy kháng án phạt vắng mặt nên nay tòa Thượng-thẩm xét lại cũng lại y án.

Bức bách người đến nỗi tự tử. — Lý trưởng Lương-văn-Cương ở xã Trung-khôn thuộc về đại lý Nguyễn-Bình có đứa cháu ốm chết, Tên ấy ngờ cho người đàn bà trong làng tên là Lã-thị-Khôi có ma gà nguyền rủa thế nào cho đứa bé ấy chết, nên đêm 31 tháng 8 tây năm ngoái đến nhà tụi ấy bắt điệu ra ngoài rồi trói ở gốc cây dọa dọa không cầu khấn cho đứa bé ấy sống lại thì đánh chết [illegible] mới lấy dây lưng thắt cổ tự tử. Tòa Nam án tỉnh Cao-bằng phạt Lương-văn-Cương 18 tháng tù. Sáng hôm nay khi nghe tờ trình của quan cố-vấn xét về việc này quan Chưởng-lý chống án xin hoãn đến kỳ tòa ngày 21 tháng này để ngài xem lại hồ sơ rồi mới kết luận về sự chống án ấy.

Án bỏ đi không xét. — Phạm-thị-Gái phải tòa Nam-an tỉnh Hà-nam phạt 6 ngày tù về tội lăng mạ chánh hương hội là Vương-quốc-Chính trong khi đương làm việc quan để quá hạn rồi mới chống án, nên tòa Thượng-thẩm bỏ đi không xét.

Gia mạo lấy lương tuần. — Ngày tháng giêng tây năm 1927, Nguyễn-Toa là trương-tuần làng Hòa-lạc thuộc huyện Kim bảng, thấy tuần đinh là Nguyễn-văn-Khoan không chịu đi tuần mới dẫn người nhà tên là Tu đến thủ-quĩ ký mạo chữ Ng-văn-Khoan lĩnh lấy tiền lương là 2 đồng [illegible] phạt Ng-v-Toa 2 tháng tù. Tên ấy chống án nhưng tại tòa Thượng-có trát đòi không thấy đến, nên hôm 3 tháng giêng tây vừa rồi, Tòa Thượng-thẩm xét vắng mặt và y án. Nay vì tên ấy kháng án vắng mặt nên tòa Thượng-thẩm xét lại cũng lại y án.

Năm lần can án. — Ng-văn-Kim trước đã bốn lần can án về tội du-đãng và tội ăn cắp thế mà cũng chưa chừa. Một đêm tên ấy cắt dào vào nhà một người tên là Ng-văn-Toàn ăn trộm quần áo và đồ đạc. Tòa Nam án tỉnh Vĩnh-yên phạt Nguyễn-văn-Kim 3 năm tù. Tòa Thượng-thẩm y án phạt tù và tăng phạt 5 năm quản-thúc nữa.

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thơ đòi hỏi bản-quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quấn ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

Indochine films et cinémas

33, Boulevard Henri-Rivière
HANOI

CHO THUÊ — MUA VÀ BÁN
NHỮNG PHIM-ẢNH CÁC NƯỚC

Có xưởng: làm phim-ảnh tại Đông-pháp chụp-ảnh và rửa ảnh thuê chữa máy.

BÁN ĐỦ:
Các thứ máy chiếu ảnh (cinéma)
Các thứ máy chụp ảnh
Các đồ dùng về cinéma và chụp ảnh

GIÁ CỰC RẺ

Giúp vốn, giúp công để lập những rạp cinéma ở các tỉnh nhỏ — Ai chủ ý việc này xin đến hỏi Hội

Có máy điện chiếu-ảnh cho thuê, chiếu rõ hay chạy điện thắp đèn.

GIÁ RẤT HẠ

Những rạp chiếu-ảnh ở tại Đông-pháp của Hội:

Hanoi: Cinéma Palace — Cinéma Pathé và Family-Cinéma
Haiphong: Cinéma Pathé — Cinéma Gaumont
Saigon: Eden Cinéma — Casino de Saigon và Moderne Cinéma
Pnompenh: Excelsior Cinéma

Ai tín. — Bản-quán được tin buồn rằng cụ Nguyễn-đình-Các, là thân-phụ ông Nguyễn-đình-Sinh, thư-ký tại tòa Bưu-điện, tạ-thế tại xã Quỳnh-đô ngày hôm qua, hưởng thọ 70 tuổi. Đến ngày 18 Mars, hồi 9 giờ sáng, sẽ cất đám tại cánh đồng bản xã. Bản-quán có lời kính-viếng cụ và chia buồn với quý-quyến.

LỜI CÁO-PHÓ

Chúng tôi lấy làm đau-đớn cáo-phó để các quan, các cụ, các ông, các bà biết:

Phu-quân, thân-phụ, tổ-phụ chúng tôi là:

Ông NGUYỄN-ĐÌNH-CÚC,
tức Phúc Cẩn

đã tạ thế tại bản-xã Quỳnh-đô, tổng Cổ-điển, huyện Thanh-trì tỉnh Hà-đông ngày 14 mars 1928.

Định đến ngày chủ-nhật 18 mars 1928, tức là ngày 27 tháng hai âm lịch năm Mậu-thìn, hồi 9 giờ sáng (khi tàu hỏa Hanoi về) thì sẽ làm lễ an-táng tại cánh-đồng làng.

Vị-vong-nhân:	Nguyễn-thị-Chấu,
Cô-a-tử:	Nguyễn-đình-Sinh, Phán-sự tòa Bưu-điện 161, phố hàng Bông, Hanoi.
Cô-tế:	Ng.-tiến-Lợi, Thư-ký trường Bác-cổ, Hanoi
Hôn-tử:	Đào-thị-Thu,
Nữ-tử:	Nguyễn-thị-Thuận, Nguyễn-thị-Mai,
Nội-tôn:	Nguyễn-ngọc-Đẩu, Nguyễn-ngọc-Cổ, Nguyễn-thị-Điền,
Tế-tử:	Ng-v-Xuân, Phán-sự tòa Bưu-điện, Hanoi
Hôn-tôn:	Nguyễn-thị-Ao,

Đồng tang gia kính-cáo

Kỳ thông sự ngạch bình. — Ngày 27 février 1928 quan chánh sở Binh-lương đã mở kỳ thi thông sự cho các thí-sinh tòng-sự trong nhà binh Trung Bắc-kỳ thì cả có 76 người ứng-thí trúng tuyển được 70 người. Vậy cứ theo thứ tự danh sách đăng như sau này:

MM Lê-hữu-Bình 871 điểm tòng-sự tại Hanoi, Bùi-văn-Y 759 điểm tại Đáp-cầu, Phạm-văn-Khuất 759 điểm tại Saigon, Ngô-kim Huy, 757 điểm tại Haiphong, Đỗ-trọng-Đường 716 điểm tại Đáp cầu, Ấn-v-Cải, 7 4 điểm tại Hanoi, Nguyễn-văn-Thọ 700 điểm tại Hanoi, Phạm-văn-Ban, Nguyễn-v-Kính, Đỗ-kim-Tính, Ngô-Như, Ng-duy Khuê, Đỗ-đình-Chấn, Ng-ngọc-Kỳ, Lê-quý-Ninh, Đặng-xuân-Tiếp, Lê-v-Phúc, Đoàn khắc-Nhượng, Bùi-Thung, Ng-bá-Tụng, Vũ-văn-Nên, Ng-viết Vị Ng-xuân-Chiểu, Phạm-Sến, Trần-ngọc-A, Lưu-văn-Tâm, Mai-xuân-Kiêm, Phạm-v-Đen, Ng-ngọc-Lâm, Ng-v-Nhân, Phạm-v-Tư, Đoàn-đình-Anh, Ngô-Chi, Phạm bá-Ngữ, Trần-v-Phẩm, Ng-tử Quynh, Mai-xuân-Tiết Phạm-v-Thanh, Ng-ngọc-Dương, Phạm-ngọc Cư, Ng-lê-Nhân, Ng-đức-Hợp, Ng-ngọc-Bình, Lê-v-Du, Trần-duy-Ngữ, Ng-văn-Kim, Ng-Ngọc, Dương-trọng-Ngọ, Đào-văn-Thu, Ng-huy-Chi, Trịnh-ngọc-Khuê, Ng-đình-Lâm, Ng-ngọc Cương, Ng-chí-Phổ, Ng-xuân-Minh, Ng-ngọc-Đính, Ng-văn-Hoan, Trần-văn-Hàm, Đặng-đình Vũ. Lê-ngọc-Trương, Phạm-văn-Bình, Tô quang Nam, Ng-ngọc-Mỹ, Ng-văn-Đường, Ng-v-Đang, Đặng-đình-Dương Ng văn-Chuẩn, Ng-huy-Vọng, Ng-huy Khang, Trần-Thành.

Ngạch công chính. — Nguyễn-v-[illegible] Chiêu tại-lộ can sự tập sự tại Bắc-kỳ nay tùy quan Thống-đốc Nam-kỳ bổ dụng.

M. Vũ-phạm-Trợ, thư ký hạng [illegible] được nghỉ ba tháng lĩnh nửa lương.

Ngạch tùy phái. — M. Ng-Đoan[illegible] tùy phái hạng [illegible] ngạch tòa Sứ [illegible] Hanoi, vì có lỗi phải đổi đi Tuyên-quang, thay M. Phạm-đức-Dương đổi về Hanoi.

Vạn tượng và Bạch-tấn hội [illegible] — Ông Lê-văn-Hanh, thư-ký thông-ngôn tại sở Binh-lương đường [illegible] của Bắc, là thân-phụ M. Lê-văn-Thu[illegible] biên-tập báo « Đông-Pháp » vừa được [illegible] Sisavang-Vong quốc-vương ân thưởng Vạn-tượng và Bạch-tấn hội-tinh của xứ Ai-lao.

Vậy có lời mừng ông.

Nạn ô-tô. — M Laborie ở sở thí-nghiệm về mỏ ở phố hàng Đẫy 140 khai ở sở Cẩm ngày hôm 11 vừa [illegible] hồi 6 giờ rưỡi chiều ở đường Bắc-ninh sang, cách km. 16 mới xảy ra một cái nạn ô-tô một người đau bị thương.

Mất xe đạp. — M. Trần-quang-Đoan ở phố hàng Điếu số nhà 52 trước Lê-văn-Thân ăn cắp một cái xe đạp hiệu Morel Guyon đáng giá 60 đồng rồi trốn đi mất.

Bầu-cử Hội-viên phòng Thương mại Hanoi

Thưa các ngài,

Kỳ bầu-cử ngày 13 Mars mới rồi, các ngài có lòng tin-yêu đến bỏ vé, hoặc gửi thư về bầu cho chúng tôi được trúng cử thì chúng tôi có lời tạ ân-trọng cảm tạ các ngài lắm lắm.

Bái tạ
Sơn-Xuân-Hoan
Nguyễn-Huy-Hợi.

7.308

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Moutés, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiện hãy giờ có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Sulfite de Soude, Sulfate de Soude, Hydroquinone, [illegible]

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Giấy bạc giả 100 đồng. — Vừa rồi có một người tên là Cát vào hiệu người Ấn-độ mua vải; đưa giả cái giấy bạc 100 đồng sau nhà hàng xét ra thì giấy bạc ấy là giấy giả. Vậy người mua hàng đã phải giải vào tòa án để xét hỏi.

Người làm công đình công. — Có tin rằng các thợ Annam làm tại công-ti dầu ở Franco Asiatique ở Thượng-lý đình-công. Sáng hôm qua trong số 500 người mới có non 80 người đến làm.

NAM-ĐỊNH

Đến tháng năm tây này cần thuê một nhà cho Tây ở tỉnh Nam-định. Ai có cho thuê xin làm ơn viết giấy lại sở MACOTO, rue Richaud, Nam-định.

7.305

MỚI TÁI BẢN

QUỐC-VĂN GIÁO KHOA THƯ

Lớp Dự-bị
Giá bán 0$10

Bán buôn và bán lẻ xin viết thơ cho
M. BÙI-XUÂN-THÀNH

Quản-lý nhà in Trung-Bắc tân-văn, 61-63, Phố hàng Bông. — Hanoi

MỚI XUẤT BẢN:

SƠ-HỌC ĐỊA-DƯ

Đông-Pháp — Bắc-kỳ
Trung-kỳ — Nam-kỳ

Dùng trong các lớp Sơ-đẳng các trường Pháp-Việt và nhất là cho học-trò đi thi bằng Sơ đẳng yếu-lược

PHẠM-HUY-LỤC Soạn

Có địa-đồ Đông-pháp toàn-thể và địa-đồ riêng từng xứ

Giá bán: 0$50 — Tiền cước: 0$20

Bán tại bản-quán và các hàng sách

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

L'envoi de sa lettre, et la présence de M. Fauchelevent dans la barricade, ce rapprochement s'offrit à son esprit. Il montra à Gavroche M. Fauchelevent :

— Connais-tu cet homme ?

Non, dit Gavroche.

Gavroche, en effet, nous venons de le rappeler, n'avait vu Jean Valjean que la nuit.

Les conjectures troubles et maladives qui s'étaient ébauchées dans l'esprit de Marius se dissipèrent. Connaissait-il les opinions de M. Fauchelevent ? M. Fauchelevent était républicain peut-être. De là sa présence toute simple dans ce combat.

Cependant Gavroche était déjà à l'autre bout de la barricade criant : mon fusil !

Courfeyrac le lui fit rendre.

Gavroche prévint « les camarades », comme il les appelait, que la barricade était bloquée. Il avait eu grand'peine à arriver. Un bataillon de ligne, dont les faisceaux étaient dans la Petite-Truanderie, observait le côté de la rue du Cygne ; du côté opposé, la garde municipale occupait le rue des Prêcheurs. En face, on avait le gros de l'armée.

Ce renseignement donné, Gavroche ajouta :

Je vous autorise à leur flanquer une pile indigne.

Cependant Enjolras à son créneau, l'oreille tendue, épiait.

Les assaillants peu contents sans doute du coup à boulet, ne l'avaient pas répété.

Une compagnie d'infanterie de ligne était venue occuper l'extrémité de la rue, en arrière de la pièce. Les soldats dépavaient la chaussée et y construisaient avec les pavés une petite muraille basse, une façon d'épaulement qui n'avait guère plus de dix-huit pouces de hauteur et qui faisait front à la barricade. A l'angle de gauche de cet épaulement, on voyait la tête de colonne d'un bataillon de la banlieue, massé rue Saint-Denis.

Enjolras, au guet, crut distinguer le bruit particulier qui se fait quand on retire des caissons les boîtes à mitraille, et il vit le chef de pièce changer le pointage et incliner légèrement la bouche du canon à gauche. Puis les canonniers se mirent à charger la pièce. Le chef de pièce saisit lui même le boute-feu et l'approcha de la lumière

Baissez la tête, ralliez le mur ! cria Enjolras, et tous à genoux le long de la barricade !

Les insurgés, épars devant le cabaret et qui avaient quitté leur poste de combat à l'arrivée de Gavroche, se ruèrent pêle-mêle vers la barricade ; mais avant que l'ordre d'Enjolras fût exécuté, la décharge se fit avec le râle effrayant d'un coup de mitraille. C'en était un en effet.

La charge avait été dirigée sur la coupure de la redoute, y avait ricoché sur le mur, et ce ricochet épouvantable avait fait deux morts et trois blessés.

Si cela continuait, la barricade n'était plus tenable. La mitraille entrait.

Il y eut une rumeur de consternation.

— Empêchons toujours le second coup, dit Enjolras.

Et, abaissant sa carabine, il ajusta le chef de pièce qui, en ce moment, penché sur la culasse du canon, rectifiait et fixait définitivement le pointage.

Ce chef de pièce était un beau sergent de canonniers, tout jeune, blond, à la figure très douce, avec l'air intelligent propre à cette arme prédestinée et redoutable qui, à force de se perfectionner dans l'horreur, doit finir par tuer la guerre.

Combeferee, debout près d'Enjolras, considérait ce jeune homme.

— Quel dommage ! dit Combeferre. La hideuse chose que ces boucheries ! Allons, quand il n'y aura plus de rois, il n'y aura plus de guerre. Enjolras, tu vises ce sergent, tu ne le regarde pas. Figure-toi que c'est un charmant jeune homme, il est intrépide, on voit qu'il pense, c'est très instruit, ces jeunes gens de l'artillerie ; il a un père, une mère, une famille, il aime probablement, il a tout au plus vingt-cinq ans, il pourrait être ton frère.

— Il l'est, dit Enjolras.

— Oui, reprit Combeferre, et le mien aussi. Eh bien, ne le tuons pas.

— Laisse-moi. Il faut ce qu'il faut.

Et une larme coula lentement sur la joue de marbre d'Enjolras.

En même temps il pressa la détente de sa carabine. L'éclair jaillit. L'artilleur tourna deux fois sur lui-même, les bras étendus devant lui et la tête levée comme pour aspirer l'air, puis se renversa le flanc sur la pièce et y resta sans mouvement. On voyait son dos du centre duquel sortait tout droit un flot de sang. La balle lui avait traversé la poitrine de part en part. Il était mort.

Il fallut l'emporter et le remplacer. C'étaient en effet quelques minutes de gagnées.

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Kể vài tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch

(Tiếp theo)

Việc cái thư gửi đi, với việc ông *Fauchelevent* tự dưng ở đâu cũng vào chiến-lũy, hai việc đó cùng xảy ra cậu lấy làm chú-ý. Cậu bèn trỏ ông *Fauchelevent* cho thằng bé mà hỏi nó rằng :

— Mi biết người này chăng ?

— Không.

Số là thằng Nhãi khi gặp ông già ban đêm thì không nhìn mặt.

Marius đã nghi-ngờ bao nhiêu nỗi, nghe thằng bé nói thế thì lại yên hết cơn băn-khoăn lo-sợ trong lòng. Chẳng hay cậu có biết ông *Fauchelevent* thuộc chính-đảng nào không ? Có lẽ ông theo chủ-nghĩa dân-chủ. Nếu vậy thì sự ông vào dự chiến là thuận lẽ lắm rồi.

Trong khi ấy thì thằng Nhãi đã ra tận đầu đàng kia chiến-lũy mà gào thét : Súng tôi đâu !

Courfeyrac bảo trả súng cho nó.

Thằng bé bảo cho các « anh em bạn » biết rằng chiến-lũy đã bị vây kín rồi. Nó chật-vật lắm mới len lỏi vào được. Một ba-tay-dong chiến-binh dựng súng thành bó ở đàng Xóm-ăn-xin-nhỏ đã giữ lối đường Con-sếu ; bên đầu kia thì quân thủ-thành đóng ở con đường Thày-giảng-đạo. Ngay trước mặt thì đại-quân đóng.

Khi thằng bé đã cho bọn nguỵ biết tình-thế như vậy rồi nó lại nói :

— Tôi cho phép các anh choảng cho chúng nó một vố.

Enjolras thì phục ở sau chỗ mô mà dỏng tai giương mắt rình đón.

Quân-quan ý chừng không được như ý về cái phát đạn-khối bắn khi nãy cho nên không bắn nữa.

Một com-ba-nhi chiến-binh đến đóng ở đàng sau khẩu đại-bác. Quân lính cũng nạy gạch lát đường lên mà đắp một cái tường thấp, chỉ chừng mười-tám tấc, ở ngay chiến-lũy giặc ra để làm nơi gối súng. Ở góc bên tả cái tường thấp đó thì đã nom thấy đầu hàng quân của một ba-tay-dông thành-ngoại, đóng cả ở con đường *Saint-Denis*.

Enjolras đứng rình như vậy thì hình như nghe rõ tiếng những hộp đạn phá bên kia đương rỡ ở trong xe đạn ra, rồi lại thấy người đứng coi súng nhắm lại cho đầu súng trỏ sang bên tả. Rồi thì lại thấy bọn pháo-thủ nạp súng. Người đứng cai-quản súng, thân cầm lấy hỏa-mai mà châm. *Enjolras* hô :

— Cúi rạp đầu xuống, vào cả gần tường ! Qui hết cả ở sau chiến-lũy !

Bọn nguỵ vốn đã dời chỗ đứng tản nát ra cả trước tiệm rượu từ khi thằng Nhãi tới, nghe tiếng hô như thế thì tất-tả chạy cả ra chiến-lũy. Nhưng trước khi hết thảy đã tuân được tướng-lệnh thì phát súng đại-bác đã phun ra một cách dữ-dội. Quả là đạn phá.

Viên đạn bắn qua cái chỗ đề-hở liệng vào tường [illegible] nổ ra chết hai người [illegible] ba người bị thương.

Hễ còn bắn nữa thì chiến-lũy không sao mà đứng được. Đạn phá vào thì đâu cũng phải lọt.

Ai nấy đã hốt-hoảng. *Enjolras* nói :

— Thôi thì ta hãy làm thế nào mà ngăn không cho họ bắn phát thứ hai.

Nói thế rồi ngả súng xuống mà nhắm vào người quản-đốc khẩu đại-bác, người ấy khi đó đương cúi xuống cái cốt-lách súng mà chữa đường-nhắm.

Anh chàng đó là một thầy đội pháo-thủ, trẻ-trung, đẹp-trai, da đỏ, bộ mặt hiền-lành, mà lanh-lợi, phàm vào chân pháo-thủ toàn là những mặt khôn-ngoan như vậy cả, mà thứ khí-giới này mỗi ngày một tinh-xảo, tất nhiên có ngày cái hiệu-lực của đại-bác sẽ làm cho người ta không giao-tranh bằng khí-giới nữa.

Combeferre đứng gần *Enjolras*, nhìn người đội pháo thủ mà rằng :

— Hoài của ! Cuộc giết lẫn nhau như thế này thật là một sự ghê-gớm. Thôi thì, đến bao giờ không có vua chúa nữa thì không có trận-mạc gì nữa. *Enjolras* anh hỡi, anh nhắm súng vào người đội đó mà anh không nhìn nó một chút. Thật là một gã thiếu-niên anh-tuấn, coi bộ có tư-tưởng, bọn pháo-thủ toàn là những kẻ có học-thức. Người này hẳn cũng có cha, cũng có mẹ, cũng có gia-tộc, có lẽ cũng có thương-yêu, hai-mươi-nhăm tuổi là cùng, có lẽ là anh em với anh.

Enjolras nói :

— Nó là em ta.

Combeferre nói :

— Nó là em anh, nó cũng là em tôi. Âu là ta đừng giết nó.

— Anh để yên cho tôi. Phải thế nào thì làm thế, chứ biết tính sao.

Một giọt lệ từ-từ rỏ xuống cái má vô-tình lãnh-đạm của *Enjolras*.

Nói đoạn cậu bấm cò-máy súng, lửa lòe ra một cái. Người đội pháo-thủ quay hai vòng, tay giơ ra đàng trước, đầu thì ngửa ra như để thở mạnh không-khí, rồi thì ngã xuống, nằm nghiêng lên trên khẩu đại-bác, không cựa nữa. Đứng đàng này nom thấy cái lưng, ở giữa lưng có máu phọt ra. Thì ra viên đạn đã suốt qua ngực, chết ngay.

Bọn pháo-thủ phải vực đi chỗ khác rồi lại phải cử người khác lên thay. Lợi được mấy phút đồng-hồ cho bên nguỵ.

(Còn nữa)

Những hồi từ đầu, đã in thành mười hai quyển, một bên chữ Pháp một bên Quốc-văn, bán giá như sau này :

Phần thứ nhất			
Quyển I	223 trang, bán	—	0$60
» II	203	—	0 48
» III và IV	159	—	0 38
» V và VI	193	—	0 48
» VII và VIII	319	—	0 68

Phần thứ hai			
Quyển I	213 trang, bán	—	0$45
» II và III	237	—	0 50
» IV, V và VI	275	—	0 60
» VII và VIII	231	—	0 50

Phần thứ ba			
Quyển I, II và III	251 trang, bán	—	0$58
Quyển IV, V, VI và VII	299	—	0 65
Quyển VIII	305	—	0 65

Ở xa đính thêm tiền cước, mỗi quyển . . . . 0$20

Cả mười hai quyển gửi làm một gói, tiền cước . . . . 1$28

Khảo về y-học cũ của ta

Cẩm-nang trích lục

Ấu khoa

(Tiếp theo)

Gia vị tứ quân thang

Phương này chủ trị bệnh tiêu lị bạch tả.

Quan giản sâm 1 đồng,
Bạch-truật 1 đồng
Bạch-vân-linh 1 đồng
Đương-qui thân 1 đồng
Bạch-thược 1 đồng,
Trích cam thảo 1 đồng
Sinh khương 3 nhát
Đại-tảo 3 quả.
Sắc thang cho uống nóng.

Hòa trung hoàn

Phương này chủ trị bệnh hư tả lị và cam lị.

Quan-giản-sâm 2 đồng,
Trích-cam-thảo 2 đồng
Đương-qui-thân 2 đồng,
Xuyên khung 2 đồng
Xa tiền tử 2 đồng
Chư-linh 2 đồng
Trạch tả 2 đồng
Thần-khúc 2 đồng
Mạch nha 3 đồng
Liên nhục 2 đồng
Bạch truật 2 đồng
Bạch - vân - linh 1 đồng
Quảng bì 1 đồng
Bạch thược 1 đồng
Nam mộc-hương 1 đồng.
Bào khương 1 đồng
N[illegible] khấu 1 đồng.

Các vị tán mạt, thần-khúc sắc với rượu làm hồ viên, mỗi bận dùng chừng 1 đồng cân, uống với nước cơm.

Thăng ma thang

Phương này trị nhiệt lị thoát soang, chủ điều khí dưỡng huyết.

Thăng ma 1 đồng 5 phân
Quan-giản-sâm 1 đồng.
Bạch-truật 1 đồng
Bạch vân linh 1 đồng
Kinh giới tuệ 1 đồng
Quảng trần-bì 1 đồng
Đương qui thân 1 đồng
Bạch thược 1 đồng
Bắc-phòng-phong 1 đồng
Trích-cam-thảo 5 phân.
Ô mai 2 quả.
Sắc thang uống sau bữa ăn

Phương thuốc rửa bệnh thoát soang

Ngũ bội tử 5 đồng
Mang tiêu 1 đồng
Kinh giới tuệ 1 đồng 5 phân
Ba vị này nấu nước rửa, rồi dùng ngũ bội tử mạt làm thuốc rắc.

Sâm linh bạch truật tán

Phương này chua rõ ở môn bệnh cam.

Bổ thận địa hoàng hoàn

Phương chua rõ ở môn bệnh suyễn.

Vị linh hoàn

Phương chua rõ ở môn thương thử.

Tập thành chỉ thánh đan

Lâm lị hoặc tả kiết dùng phương này điều trị cả một lễ là khỏi.

Nha đảm tử (1) bóc vỏ lấy nhân, thiên viên nhục (2) bọc ngoài cho nuốt chửng, rồi ăn cơm đè xuống (trẻ con lên ba hoặc lên năm thì dùng 20 nhân, lên mười tuổi thì dùng 30 nhân, người nhớn thì dùng 49 nhân)

Sau khi điều phục mà tiện ra có chất lầy nhầy trắng như óc cá thì khỏi, không thì cách vài hôm lại y pháp điều phục, một bận nữa mà dùng phương thuốc này, thì trong ba ngày không được uống rượu, một tháng không được ăn thịt vịt.

Vì bằng dùng phương thuốc này điều phục mà ngày hôm sau đau bụng, thì dùng cam thảo thược-dược mỗ[i] vị ba đồng sấy chín sắc thang uống, là khỏi lập tức.

Phụ lục

Nha-đảm-tử sản ở châu Mân, coi dống như bột ích chỉ mà nhỏ, vỏ xanh đen, nhân thì trắng và có dầu.

Lời hỏi :

Nha-đảm-tử và thiên-viên-nhục là cái gì các nhà có biết chỉ giáo cho cám ơn.

Bệnh tiêu khát

Nội kinh nói : « tâm di nhiệt sang phế thì sách tiêu » lại nói : « khí dương kết gọi là tiêu », vậy tiêu khát là chứng bệnh khô ráo.

Bệnh này người ta chia ra thượng tiêu, trung tiêu và hạ tiêu.

Thượng tiêu thì khát uống nhiều nước, là phế nhiệt, trị nên dùng bài liên hoa ẩm làm chủ, kế dùng bài tứ vật để tư âm, nếu cửu bệnh [illegible] [illegible], thì dùng bài thất vị bạch truật tán.

Trung tiêu thì hay ăn chóng đói, nước giải vàng là vị nhiệt, trị nên dùng thang nhân sâm bạch hổ để thanh vị bảo trung.

Hạ tiêu thì nước giải gỉu, hoặc sít nhờn như mỡ là thận nhiệt, trị nên dùng thang lục vị địa hoàng.

Phương giản tiện

1 Dùng rễ bí bao hồi tư sắc lấy nước uống thay nước trà, bất cứ thượng tiêu, trung tiêu, hạ tiêu, trong hai tuần lễ là khỏi.

2 Nấu đậu sị vào bong bóng lợn nịnh dừ mà ăn.

3 Tiết lợn hâm nóng uống nhạt càng nhiều càng hay, trừ ra người nào khí hư, thì cách một ngày uống một lần, chớ uống luôn e thành tiết tả.

Phương kinh nghiệm

Liên hoa ẩm

Phương này giã xuống trị bệnh thượng tiêu.

Bạch liên tu 1 đồng
Can cát 1 đồng
Bạch vân linh 1 đồng
Đại sinh địa 1 đồng
Hoàng liên 5 phân
Thiên hoa phấn 5 phân
Quan giản sâm 5 phân
Bắc ngũ vị 5 phân
Chi mẫu 5 phân
Trích-cam-thảo 5 phân
Đạm trúc diệp 5 phân
Bấc thấp đèn 10 sợi.
Sắc thang cho uống nóng.

(Còn nữa) Phùng-năng-Tĩnh

SÁCH LUẬT

Quan phó Bình-lương, *A. Bejean de la Batie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này :

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2$00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2.00
3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá. 1.50
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá. 2.00

(Tiền cước gửi [illegible])

[illegible] bộ luật này, [illegible] toàn bằng chữ Pháp [illegible]

Bán tại bản-quán

PHARMACIE MONTÈS

TONIQUE TONKINOIS

Giá bán ngày Tết mỗi chai : 2$00

Nghề giồng cao-su ở xứ Ấn-độ — Hà-lan

II

Tại miền Bangko và de Sarolangum, cứ mỗi *acre*, người ta giồng từ 450 đến 570 cây. Trong khoảng từ 5 đến 8 năm mới giồng, họ chẳng phải săn sóc trông nom gì cả. Cây giồng được 5 năm thì bắt đầu lấy nhựa.

Ở miền Djambi cứ hằng năm người ta lại mở ra các trại giồng cao-su mới. Nhân-công ở đấy hiếm lắm. Cả thảy dân cư ở Djambi, có 160.000 người. Hồi cuối năm 1924, số cây đến tuổi, lấy nhựa nhiều quá, nhân công làm không xuể.

Xét ra ở đấy, số nhựa cao-su sản ra nhiều ít thế nào là tùy ở số nhân công đem vào được nhiều hay ít. Mà số nhân công ngoại quốc đem vào được nhiều hay ít, là tùy ở cái thời giá cao su hạ hay cao. Người ta có câu tục rằng cứ chia đôi số nhựa lấy được mà chi lương cho các nhân-công. Người chủ giồng cao-su nào mà tự lấy nhựa được, không phải thuê thợ làm rẽ như thế, thì không hại cây lắm, vì còn biết giữ gìn lấy vỏ cây, chứ không như những thợ mượn làm rẽ nhựa, thường họ cứ làm liều làm lĩnh, chẳng giữ gìn gì cho cây cả.

Cao-su ở Djambi phần nhiều đều đem sang bán ở miền Singapore, chỉ trừ một số ít đem vào cái lò nhỏ ở Djambi để nấu, rồi đi bán ở Batavia. Ở Djambi có ba nhà máy nhỏ của người Tàu, để nấu cao-su của dân bản xứ sản ra, nhưng công việc của mấy xưởng ấy làm chẳng có ảnh-hưởng gì đến việc buôn-bán cả. — Tuy thế nhưng về hạt Djambi, số cao su có cơ càng ngày càng sản ra nhiều.

Tại miền Pontianak hiện có bảy nhà máy làm cao su, mà phần nhiều là của người Tàu cả. Các nhà máy ấy mua nhựa cao su của người bản xứ đem về mà chế.

Năm 1923 số cao su của miền Pontianak xuất-cảng 5 000 tấn; năm 1924 xuất cảng được 10 000 tấn và năm 1925 xuất cảng được 15.000 tấn.

Cứ xem trong các báo ở Mã-lai đăng thì về năm 1925, nhựa cao su của dân bản xứ ở Ấn-độ Hà lan sản [illegible] được tới 73.000 tấn. Người ta lại phỏng đoán rằng tới năm 1930, nếu giá cao su không hạ, thì ít ra miền ấy cũng sản được tới 150.000 tấn.

Ấn-độ Hà-lan có bốn miền giồng cao su nhiều nhất, là miền Djambi, miền Palembang và hai miền Bornéo, Tự cuối năm 1922, nghề giồng cao su ở xứ ấy càng ngày càng mở mang ra.

Cứ như lời bác sĩ Pekelharing thì về miền Djambi, năm 1924, số cây cao su giồng nhiều hơn số cây lấy nhựa đến gấp đôi. Người ta chắc rằng về năm 1923 và 1924 người ta trồng thêm nhiều cao-su mới lắm, mà những cây đẫn đi thì ít, cho nên người ta chắc rằng từ năm 1926 đến năm 1930, số cao su của miền Djambi sản ra đến gấp đôi, số cao-su sản ra trong năm 1924

Về miền nam và miền đông Bornéo thì hiện có đến 6,70 vạn cây đã lấy nhựa được rồi, và 6,70 vạn cây chưa lấy nhựa được, vậy chắc đến năm 1930 số cao su ở đây sản ra sẽ gấp đôi năm 1925

Về miền tây Bornéo thì tới năm 1930 này, số cao su sản ra lại nhiều hơn nữa, hồi tháng mai năm 1925, miền ấy sản được 10 000 tấn nhựa cao-su, đó mới là mới có một phần ba diện tích đất giồng cao su đã lấy nhựa được còn hai phần ba nữa là những cây mới giồng, vậy đến năm 1930, chắc số cao su ở miền ấy sản ra tất quá số gấp đôi năm 1925.

Về miền Palembang, hồi tháng mai 1925 số cây cao su đến tuổi lấy nhựa được cả thảy có 5.000.000 cây, còn số cây non chưa lấy nhựa được, ít ra là 8 000.000 cây, trong số ấy thì 1.000000 cây giồng từ trước năm 1912, còn thì mới giồng trong ba năm sau này cả. Vậy thì cái số 17.000 tấn nhựa sản ra được ở miền ấy, về hồi năm 1925, chẳng qua mới là của một nửa số cây cao su giồng ở trong miền ấy, thế thì đến năm 1930 số cao su của miền tây Bornéo sản ra tất cũng gấp đôi năm 1925, là ít.

D. P. D.

Khổng-tử gia ngữ

III

3. — Giải nghĩa về vương ngôn

Đức Khổng-tử khi đang ngồi nhàn hạ, có ông Tăng-tử đứng hầu; đức Khổng tử bảo rằng:

-- Sâm (tên ông Tăng-tử) kia! Người đời nay chỉ được nghe câu nói của sĩ-đại-phu, đến như câu nói của người quân tử thì hiếm có lắm vậy. Than ôi! ta muốn bàn về câu nói của vương-giả. Vương-giả không ra khỏi cửa mà hóa được thiên hạ.

Ông Tăng tử đứng dậy mà thưa rằng:

-- Dám hỏi thế nào gọi là câu nói của Vương-giả?

Đức Khổng-tử không trả lời, Ông Tăng-tử nói:

-- Không mấy khi được lúc thầy nhàn hạ, vậy nên chúng tôi dám hỏi.

Đức Khổng tử lại không trả lời. Ông Tăng-tử nghiêm nét mặt, có ý sợ hãi, kép áo mà lui xuống, đứng tựa vào cái ghế. Hồi lâu, đức Khổng-tử thở dài, ngảnh lại bảo ông Tăng-tử rằng:

-- Sâm kia! có thể bàn về đạo minh-vương đời xưa được.

Ông Tăng-tử nói:

-- Chúng tôi không dám tự lấy làm đủ, [illegible] để mà học thêm.

Đức Khổng-tử nói:

-- Để ta nói cho nghe. Ôi! Đạo là để mà sáng đức, đức là để mà tôn đạo. Bởi vậy không có đạo đức thì không tôn, không có đạo đức thì không sáng. Cầu có con ngựa hay, mà mình giá-ngự không phải đạo thì cũng không thể nào mà đi đường xa được; Dẫu có đất rộng người nhiều, mà mình quản-trị không phải đạo thì cũng không thể nào mà nên nghiệp bá vương được. Minh-vương đời xưa, trong sửa thất-giáo, ngoài làm tam chí. Sửa thất giáo, rồi sau mới giữ gìn được toàn nước; làm tam-chí rồi sau mới có thể dẹp yên được bốn phương. Theo đạo Minh-vương thì lúc bảo thủ có thể chế thắng ở ngoài nghìn dặm; lúc chinh phạt có thể khiến dân được yên ổn, như ở trên chốn chiếu giường. Cho nên có câu nói rằng: « Trong sửa thất giáo thì người trên không nhọc, ngoài làm tam chí thì của cải không phí » thế gọi là cái đạo minh-vương.

Ông Tăng-tử nói:

-- Tại sao không nhọc và không phí lại gọi là đạo minh-vương, xin thầy giảng cho nghe.

Đức Khổng-tử nói:

— Thuở xưa vua Thuấn, bên tả có ông Vũ, bên hữu có ông Cao-dao, chỉ ngồi một chỗ mà thiên-hạ được thái bình, như thế thì người trên còn khó nhọc chi nữa, chính không hợp thể là điều lo của vua, mệnh lệnh không chạy là cái tội của bầy tôi, cứ mười phần thì đánh thuế một phần, dùng sức dân mỗi năm chỉ có ba ngày, tùy lúc mới cho dân vào rừng kiếm củi, hay là xuống đầm đánh cá, mà không thu thuế. Cửa ô phải xét hỏi, chợ búa phải có hàng lối, mà cũng đều không thu thuế cả, đó là cái đạo sinh tài mà minh-vương phải tiết kiệm, còn tốn phí chi nữa.

Ông Tăng-tử nói:

— Dám hỏi thế nào gọi là thất giáo?

Đức Khổng-tử bảo rằng:

— Người trên kính già, thì kẻ dưới càng hiếu, người trên tôn tuổi, thì kẻ dưới càng để, người trên hay làm phúc, thì kẻ dưới càng khoan nhân, người trên thân hiền thì kẻ dưới biết chọn bạn, người trên hiếu đức, thì kẻ dưới không làm sự gian ác, người trên ghét tham thì kẻ dưới lấy sự tranh cạnh làm xấu hổ, người trên biết khiêm nhường, thì kẻ dưới lấy sự liêm tiết làm trọng. thế gọi là thất giáo. Thất giáo tức là gốc trị dân, giáo hóa đã định thì cái gốc ấy mới chính, Phàm người trên tức là cái nêu cho kẻ dưới, cái nêu đã chính thì còn vật gì là không chính, cho nên ông vua trước hết phải giữ lấy điều nhân rồi sau đại-phu mới trung, mà sĩ mới tín, dân mới thành thực, mà phong tục mới thuần-phác, con trai mới ngay thẳng mà con gái mới trinh tiết, trong mấy điều ấy đều là nhờ về giáo hóa mà gây nên vậy. Đem cái đạo ấy bầy khắp thiên-hạ bốn phương mà không sai lầm, để vào những nơi tầm thường mà không ngăn trở, lấy lễ mà sửa, lấy nghĩa mà lập, lấy thuận mà làm thì dân đều phải bỏ điều ác, khác nào như nước sôi mà đem rót vào đống tuyết vậy.

(Còn nữa) Nguyễn-đỗ-Mục

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Kẻ-lâm đạo

Đương đời vua Quang-tự nhà Thanh ở xứ Kẻ lâm có tên Bạch-thắng Khôi, là một đứa kẻ trộm rất bợm, khỏe mạnh lạ thường, võ nghệ tinh thục, có tài nhảy vượt qua được tường cao vài mươi thước, dễ dàng như đi nơi bình địa. Mỗi khi hắn đi ăn cướp, không giết người, cũng không có đảng, bất luận nơi xa nơi gần, vào ăn cướp đâu cũng chỉ một mình đi vào thông thẳng, phá cửa mà vào, lục lấy vàng bạc, nếu ai chống cự thì bị nguy ngay lập tức. Bạch-thắng-Khôi tuy là một kẻ đầu trộm đuôi cướp, nhưng không hề quấy nhiễu trong làng, cả một hạt xung quanh hàng tổng ấy ba bốn mươi dặm, quanh năm không có trộm cướp. Hoặc một đôi khi có xảy ra sự trộm cướp, thì Bạch-thắng-Khôi gia công tìm bắt cho được kẻ gian, mà bắt giả tang vật cho chủ nhà mất trộm hoặc mất cướp. Vì thế các đảng trộm cướp xa gần đều sợ hãi, cùng bảo nhau cấm không được phạm đến các làng gần xứ Kẻ-lâm nữa.

Những người nghèo đói trong làng không có gạo ăn. Bạch-thắng Khôi thường chẩn cấp cho. Hoặc người có việc hoạn nạn, hay có việc hiếu hỉ, phải cần dùng đến tiền tiêu, đến nói vay mượn, hắn cũng cho vay liền mà không lấy lãi, người nào nghèo quá không giả được cũng thôi, chứ không đòi hỏi, bởi thế nên người gần, người nghèo trong hàng tổng ấy, ai cũng có lòng kính yêu, khen là nghĩa hiệp, đều gọi là Bạch thái-gia. (Nghĩa là ông Bạch).

Bạch-thắng-khôi can án nhiều phen, quan lại hết sức sai lính tìm bắt, nhưng làng mạc xóm giềng đều che chở giấu diếm cho, lính đi chốc nữa, không thể nào tìm thấy mà bắt được.

Một hôm Bạch-thắng-Khôi đương đêm vào cướp một nhà phú hộ họ Liên, nhà ấy có bảy người con trai đã lớn, đều là tay võ dũng. gia đình nuôi hơn bốn mươi đứa, cũng đều có công tập luyện võ nghệ đã lâu, côn, quyền, đao trượng, biết đánh đủ lối, lại có tài bắn súng nữa. Gia đình trong nhà ấy chia ra làm ba bộ, một bộ phòng giữ từ trong ra ngoài, một bộ phòng giữ từ ngoài vào trong, còn một bộ nữa làm quân du-kích ứng viện, tuy rằng số người có ít, nhưng cũng nghiêm nhiên như quân tiết-chế.

Bạch-thắng-Khôi nhảy vượt qua tường vào giữa sân nhà ấy, thoáng đã tự giữa sân nhảy vượt lên nóc nhà nhẹ như cái lá. Đoạn lại tự trên nóc nhà nhảy xuống, phá cửa mà vào, còn đương lục lọi chưa lấy được vật gì, chợt nghe thấy tiếng thanh la trong nhà ấy đánh rầm lên, (tiếng thanh la ấy chính là tiếng hiệu của gia đình báo có sự động), liền thấy một người nam tử mạnh mẽ cầm súng chạy thẳng vào, đối bên cơ hồ giáp mặt, người nam tử lấy máy súng bắn liền, nổ đánh đùng một tiếng. Bạch-thắng khôi nhanh ý tránh ngay được trái hướng ngọn súng, phá toang cửa sổ mà ra, nhảy sang phía tường bên tả, lại phá toang cửa buồng mà vào đấy ẩn núp, chúng cầm khí giới đứng vây chung quanh buồng. Bạch-thắng-Khôi lại trổ toang mái buồng mà vượt lên nóc nhà. chúng ở dưới trông thấy, đều giơ súng bắn, tiếng nổ liên thanh, đạn bay như mưa. Bạch-thắng-Khôi nhảy truyền từ mái nhà này sang mái nhà khác, lên xuống nhanh nhẹ như bay, đạn bắn không trúng, đến lúc nhảy xuống trước cổng, chân vừa tới đất, thì bị một phát súng bắn, Bạch không kịp lánh. bị một viên đạn, trúng phải ngón chân, liền đạp toang cổng ra cứ đeo vết thương mà chạy vùn-vụt như bay, vừa chạy vừa nói một mình rằng:

Ta đi ăn cướp đã nửa đời người nay chưa từng bị phải vết thương bằng cái tơ cái tóc, nay chúng nó kéo cả họ chống lại với ta. dám làm bị thương ta như thế này. Nếu ta không có sức mạnh hơn người, thì tính mệnh đã nguy rồi, còn đâu nữa. Cái nhục này giờ, phải có ngày báo thù lại được mới an tâm.

Thắng-khôi về tĩnh dưỡng ở nhà được ít lâu, vết thương ở ngón chân lại khỏi như cũ, ngày đêm chỉ để ý báo thù lại nhà họ Liên. Nhân khi đêm đông mưa tuyết, giời rét như cắt các gia đình nhà họ Liên cửa nào đứa ấy đều khiếp lạnh giá, phòng giữ sơ sài. Vào hồi gần nửa đêm, Thắng-khôi vượt qua tường vào, đẩy toang cửa giữa, vào nhà trong, thấy Liên ông cùng với các con giai đương ngồi uống rượu, Thắng-khôi trợn mắt, nghiêm sắc mặt bảo chúng rằng:

Ngày nay các ngươi có còn bắn ta được nữa không?

Các người con giai thấy Thắng-khôi, đều đứng ngơ ngác sợ hãi. Có kẻ toan với lấy khẩu súng treo ở liền vách định mang ra bắn. Thắng-khôi liền cầm dao giơ lên, đứng ngăn người ấy lại mà nói rằng:

Nếu động đi một bước thì chết ngay lập tức

Liên-ông tuy thấy thế, nhưng thần sắc vẫn như thường, chẳng sợ hãi gì, mỉm cười bảo Bạch-thắng-Khôi rằng:

Ngươi cũng là một kẻ tráng-sĩ, định muốn báo thù lại cái vết đạn ba tháng trước đây có phải không? Nhưng ta bảo ngươi câu này, xin ngươi hãy lặng tai mà nghe đã. « Ngươi đến cướp nhà ta, tất chỉ ta phải chống cự lại, đã chống cự lại, tất đương lúc đêm tối như mực, làm thế nào cho khỏi đánh phải vết thương. Quyết nhiên trong thiên-hạ không có một người nào mắt trông thấy người làm hại mình mà không biết phòng vệ lại một cách chính đáng. Cứ như lẽ ấy, thì người không nên báo thù nữa mới phải.

(Còn nữa) Thạch-bằng dịch-thuật

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỖI DÒNG CHỮ 0$10 MỘT LẦN

Nhà đất bán
(Immeubles à vendre)

Muốn bán một khu đất 200 thước vuông tây ở phố Bạch-mai giá rất rẻ.
Hỏi M. Nguyễn-văn-To[illegible] 88. phố hàng Trống, Hanoi, sáng từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.74.

Muốn bán 4.500 thước đất ngay đường Gia-lâm. Hỏi tại Nº 4, Voie 85 (Hàng Da mới). 7.300

Có hai nơi nhà đất thật rộng bán ở Cửa-đông và ở gần Lò-đúc, hỏi tại số 13, Rue de la Citadelle. 7.306

Xe-đạp, xe mô-tô
(Vélos, motos)

Bán một cái xe mô-tô hiệu *Gnôme et Rhône*, 4 mã-lực, 3 *vitesses*, kiểu *Grand Tourisme*, mới chạy được chừng 4.000 *kilomètres*.
Hỏi tại bản-quán hoặc ở hiệu *Deleule*, phố hàng Trống, Hanoi. 7.144

Đồ-đạc
(Mobiliers)

Muốn bán đồ bày buồng ăn, xe đạp. Hỏi tại quan Tư Pellet ở E'tat-Major, Général Commandant supérieur, Hanoi 7.302

Muốn mua:
(On achète:)

Muốn tậu một con ngựa, ngựa tây hay ngựa lai cũng được, dùng cưỡi và kéo xe.
Hỏi tại nhà báo. 7.171

Tìm người làm
(Offres d'emplois)

Tại cửa hàng Grands Magasins Réunis cần dùng một *Người thợ cắt quần áo.* — Ai không có chứng-chỉ tốt thì đừng đến mà vô-ích. 7.293

Cần nhiều người biết may quần áo đầm thật khéo, làm khoán hay làm công tháng. Lương giả thật cao. Hỏi tại nhà Gaby-Paillard, Nº 35, Boulevard Carreau, Hanoi. 7.301

Mất đồ hẹn thưởng
(Perdus)

Ai bắt được đem trả xin hậu tạ. — Ngày 11 février 1928 tôi đánh rơi mất một cái ví da trong có những thứ giấy này:
1 giấy khai-sinh;
1 cái thuế thân năm 1927;
1 cái thẻ căn-cước;
1 cái giấy chứng-chỉ đi làm, ông bà nào bắt được đem trả tôi xin hậu tạ.
M. Nguyễn-văn-Thược
7273 15, Rue du Coton, Hanoi

MẤT VÍ DA

Ngày 5 Mars M. Nguyễn-văn-Ngữ, ở phố Bè, số 76, Đáp-cầu có đến trình sở Cẩm Đáp-cầu rằng: chiều tối hôm 4 Mars vừa rồi, có đánh mất một cái ví da, trong có đựng một cái thẻ thuế thân, một cái carte d'identité và các giấy má vặt, vậy ai được mà gửi lại giả sẽ có thưởng.
7.307 Đáp-cầu, Nguyễn-văn-Ngữ.

Lạc con
(Mục này đăng không lấy tiền)
(Enfants égarés)

Anh Dương-thái-Khang ở đâu thì về, cha mẹ nhớ thương, chị em trông đợi, em mới ra đời, anh về với em.
Dương-thái-Hợp

Xin các ông các bà có thấy thằng con chúng tôi là Dương-thái-Khang ở đâu thì bảo về họ chúng tôi, hoặc gửi thư cho chúng tôi thì chúng tôi cảm tạ vô cùng.
Hình-giáng nó như sau này:
14 tuổi mà nhớn bằng đứa 15, 16 tuổi. Tóc cúp chải lật, mặt choắt, dưới hàm có vết sẹo, chân tay to. Lúc đi đội mũ trắng, mặc áo the thâm phủ áo trắng, quần trắng, giầy Annam.
Dương-phùng-Nghinh
7.303 43ter Bd Henri-Rivière, Hanoi

Tên tôi là Hoàng-văn-Cà ở tỉnh Hà-đông huyện Thanh-trì, làng Đồng-nhân. Tôi có thằng con là Hoàng-dục-Học; 11 tuổi, cháu đi học ở trường Lò-đúc, mà không biết cháu đi chơi lạc đâu mất từ hôm 12 tháng giêng Anam. Mặt cháu thì tròn và da hơi trắng.
Vậy ông bà nào thấy cháu ở đâu xin mách hộ hay là mang cháu đến lý-trưởng cái Văn-minh, làng Đồng-nhân đệ ngũ bộ Đồng-nhân phố Lò-lợn, dù mất bao nhiêu tiền phí tổn thì tôi xin hậu tạ.
7304 Hoàng-văn-Cà

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài duyệt báo biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy xin liệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho; hễ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ [illegible] hoặc mồng một tháng tây trở đi cho gọn.

Số 6

Tam mỹ kỳ duyên

DOÃN-KẾ-THIỆN dịch thuật

Cảnh-kỳ nói:

Cái kế ấy diệu thật.

Nói rồi, liền lấy ra năm đồng bạc đưa cho *Phùng-nguyên* và bảo rằng:

Mi cầm lấy để đến mai làm tiền uống rượu.

Phùng-nguyên từ chối không nhận, nhưng *Cảnh-kỳ* cứ ép phải lấy, *Phùng nguyên* mới nhận lời phải cầm.

Cảnh kỳ liền từ biệt ra về nhà trọ, đóng chặt cửa phòng lại, lấy cái khăn vuông ra, vừa ngắm nghía vừa ngâm đi ngâm lại bốn câu thơ hoài, hồi lâu ngồi xuống nghĩ thầm rằng:

Những nhời *Phùng-nguyên* nói thực hợp với những điều ta trông thấy, cái người mà ta đã trông thấy đó chính là *Minh-hà*, mà cái khăn vuông này chính là vật riêng của *Minh-hà*, bốn câu thơ này chắc là tự *Minh-hà* viết ra. Cô ta đã đánh rơi cái khăn này, thì chắc thế nào cũng sai con liễu-hoàn ra tìm, vậy ta định ngày mai đi vào trong vườn, thế nào cũng có gặp, ta sẽ đưa cái khăn ra giả, rồi tựa lại nói mấy câu đưa tình, chắc không khi nào lại bị cự mà sợ. Nhưng nếu ta đã giả lại, thì nên theo vần họa lại một bài, để ngay vào đây, để tỏ tấm lòng yêu mến, khiến cho tiểu thư chính mắt xem thấy, chẳng hơn là nhờ miệng người để tỏ ý mình thì sao cho hết được.

Cảnh-kỳ nghĩ vậy, rồi giải cái khăn vuông lên trên án sách, mài mực cầm bút họa theo vần bài thơ ấy mà viết vào. Họa rằng:

Chân lối đàn ong tới động phòng,
Thềm hoa ngăn giữ bóng lưu quang
Oanh vàng quanh quẩn trên ngành nọ
Vì mến hoa kia đủ sắc hương.

Dưới đề: *Chung cảnh-kỳ phụng họa.*

Cảnh-kỳ viết xong, ngâm lại một lượt, lấy làm đắc ý, rồi thu xếp đi ngủ.

Sáng ngày hôm sau, ăn cơm sớm, rồi thay bộ quần áo cũ ra, mặc bộ quần áo mới vào, dắt cái khăn vuông vào trong tay áo, đi thẳng đến nhà *Phùng-nguyên* ở ngõ *Liên ai h.*

Phùng nguyên trông thấy liền nói rằng:

Mời công tử vào trong nhà ngồi chơi, để tôi đi rà lão ấy, lỡ lúc nào công-tử thấy chúng tôi đi qua bên ngoài, thì công-tử lên ra mà vào ngay trong vườn. Nhưng cửa phòng của tôi đây cần phải khóa lại, chìa khóa tôi đã dắt đây rồi, còn khóa thì để cả ở trên bàn, hễ lúc nào công-tử ra đi thì xin khóa giúp lại.

Cảnh-kỳ nói:

Được, được, mi cứ đi, ta sẽ khóa tử tế cho.

Phùng nguyên vâng lời liền ra đi ngay. *Cảnh-kỳ* đứng ở cửa mà ngóng chờ, độ một lát, thấy *Phùng-nguyên* dắt ông lão ấy đi qua ngoài cửa, vội vàng lấy khóa khóa cửa lại, rồi rảo bước chạy thẳng vào trong vườn. Lần này không chi gì xem phong cảnh, và đã thuộc đường, nên đi thẳng ngay đến *Cẩm hương-đình*, còn đứng chưa yên, bỗng nghe đằng sau đình có tiếng ồn ồn, hình như tiếng người con gái nói chuyện, vội vàng chạy ngay ra đằng sau đình, đứng nấp vào một chỗ để nghe xem ai nói gì.

May đâu thấy ngay *Minh-hà* tiểu-thư cùng con *Hồng vu*, một thầy một tớ đưa nhau ra vườn để tìm cái khăn vuông ấy, nghe thấy con *Hồng-vu* nói rằng:

Tiểu thư ơi, tôi cùng tiểu thư thử đi ra *Cẩm-hương-đình* tìm xem có thấy chăng.

Minh-hà nói:

Phải đấy.

Rồi hai người rảo bước đi ra *Cẩm-hương-đình*, tìm quanh tìm quẩn một lát, *Minh-hà* nói:

Đây chẳng có rồi, nếu có thì đã thấy ngay.

Hồng vu nói:

Trong vườn này những người ngoài không ai được qua lại bao giờ, vậy làm sao tìm lại không thấy cả.

Minh-hà nói:

Hôm qua ta đã sai những con liễu-hoàn ra tìm rồi, chúng nó đều nói là không thấy đâu, ta chắc là chúng nó không chịu để tâm đến, nên ta phải cùng mi thân ra tận nơi để tìm, mà cũng chẳng thấy đâu, vậy không biết nó biến đi đằng nào mà lại chóng thế.

Hồng-vu nói:

Nếu tìm đến hai ba lượt mà không thấy, thì không khéo ông lão coi vườn bắt được rồi đem bán để lấy tiền uống rượu chăng.

Minh-hà cười mà nói rằng:

Ông lão ấy dẫu có mắc mo rượu chè, nhưng không khi nào lại dám làm bậy thế. Ta chỉ trách là vì mình không cẩn-thận để đánh rơi, nhưng cái khác thì không hề chi, chứ cái khăn ấy thì ta ngại lắm, vì ta đã thơ lại lạc khoản ngay vào đó, nếu không may lại lọt ra ngoài, lọt vào tay kẻ khinh bạc, rồi nó đem phô phang cho mọi người biết, bịa bặt ra điều kia tiếng nọ, tất là ta sẽ mang tiếng to, nghĩ như vậy nên trong lòng ta áy náy không yên, không biết tính ra làm sao bây giờ.

Hồng-vu nói:

Thưa tiểu-thư, lòng tôi cũng lo nghĩ về một điều như thế.

Nói rồi, *Minh-hà* ngồi lại ở trong đình, còn *Hồng-vu* lại chạy xuống dưới thềm, cúi đầu xuống vừa đi vừa tìm, khi đi đến bên cạnh đình, ngẩng đầu lên bỗng trông thấy *Chung-cảnh-kỳ* đứng lù lù ở đó, giật nảy mình, liền hỏi rằng:

Nhà ngươi là người ở đâu mà dám tự tiện đi vào trong vườn này để dòm mò? tiểu-thư ta ở trong đình nọ, muốn tốt thì phải tránh ngay đi.

Cảnh-kỳ tủm tỉm cười mà nói rằng:

Tiểu-thư ở đây, đáng lẽ tôi phải tránh mặt, nhưng có một điều này tôi muốn hỏi: cô có phải phương danh gọi là *Hồng-vu* đó không?

Hồng vu giật mình rồi nói rằng:

Lạ thật! Ta từ thuở bé theo hầu tiểu-thư, không hề có rời khỏi bên cạnh tiểu-thư một bước nào, đấy dẫu là phận tôi đòi, nhưng cũng biết giữ gìn, không bao giờ lại có truyện trò đi lại với ai, vậy mi làm thế nào lại biết được tên ta; đã biết rồi, sao lại còn hỏi; muốn tốt thì đi ra ngay, nếu còn chậm lại một phút, ta sẽ gọi người trong phủ ra bắt trói lại, chứ không tha đâu.

Cảnh-kỳ nói:

Nương-tử ơi, xin nương-tử chớ giận, đã không cho ở, thì tôi xin ra. Nhưng tôi vì một cái ý tốt định vào qui-phủ để nộp lại một cái vật này, không ngờ công chưa được, tội đã đến ngay, biết thế này, thì tôi chẳng vào làm gì cho thêm lụy. Vậy để tôi xin ra.

Cảnh kỳ nói xong, quay mình chực chạy, *Hồng-vu* thấy hắn nói là vào định để giả lại cái vật gì, nghĩ ngay đến cái khăn vuông trắng mà mình đang đi tìm, có lẽ hắn bắt được chăng, liền gọi giật lại mà bảo rằng:

Này cậu kia, đừng ra vội, hãy đứng lại cho tôi hỏi đã nào, lúc nãy cậu nói là định đem giả cái vật gì, xin nói cho tôi biết.

Cảnh-kỳ cười mà nói rằng:

Nương-tử tìm cái gì, tôi sẽ giả cái ấy.

Hồng-vu thấy nói thế, chắc là cái khăn vuông bị hắn bắt được, liền nói rằng:

Cậu hãy đứng lại đây, để tôi xin nói một đôi lời.

Cảnh kỳ nói:

Nếu tôi xin ông ra ngay, sợ nương-tử lại gọi người trong phủ ra bắt, thì tôi biết làm thế nào. *(Còn nữa)*

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

ĐỒNG-HỒ ĐEO TAY BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo, 15 chân-kính
Mặt và kim có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá .... 11$50
BÁN TẠI HIỆU:
A. PERROUD (Nhà xanh)
59, Phố Paul Bert, — HANOI

Đồng hồ báo thức lối mới, máy chạy đúng giờ bảo hành 2 năm, tiếng kêu thanh giòn, bày coi lịch sự, thực là mỗi gia-đình nên dụng một cái giá 3$00.
Đồng hồ này chẳng những là báo thức còn có thể hàng ngày lúc nào có việc chi can hệ đặt đúng bây giờ nó báo.
Vậy thời quanh năm nó giúp được Ngài đỡ tốn tinh thần cũng là não lực, và chẳng bản hiệu đã thí nghiệm có dụng mấy giám bán hầu Quý khách
Xin các Quý khách chiếu cố cho Vạn tử.

福河
興內
Phuc Vinh
17 R. Sâm Công Hanoi
ngay rạp Quang-Lạc

TRẦN-QUANG-MINH

Nhà Giồng Răng Nhà Giồng Răng

199, HÀNG BÔNG-LỜ, HANOI

Thưa các quý-khách,

Nếu các ngài muốn giồng răng vàng, răng bạc, răng trắng, răng đen, nhổ răng, vá răng, chữa xấu răng, răng đen đánh trắng, răng vẩu, răng khểnh, răng lệch-lạc, chữa lại cho đều, và các cụ già gẫy cả hàm làm toàn hai hàm răng khác, xin mời lại bản-hiệu, thì bản-hiệu cả quyết cam đoan rằng, các ngài sẽ vừa lòng đẹp ý về công-việc chắc chắn sinh đẹp mà bản-hiệu làm hầu các ngài.

Kính-cáo
TRẦN-QUANG-MINH

Lại mới sang

— *Đàn măng-sông sức sáng 120 nến, rất tiện-lợi và đủ các đồ thay phụ (accessoires).*
— *Gương tây đủ các kiểu rất đẹp.*
— *Giường Hồng-kong bằng sắt và bằng đồng.*
Giá bán hạ hơn các nơi.

TRỊNH-XUÂN-NGHĨA
56 7, phố hàng Gai, Hanoi

Compagnie Foncière d'Indochine

(Đông-dương Địa-ốc công-ty)

Vô danh công-ty, tiền vốn 20 triệu quan.
Trụ-sở tại Saigon, số 12, đường Norodom.

Mua và bán các nhà đất. — Cho vay thế chấp nhà đất.
Làm nhà họ và đại-lý việc cho thuê nhà đất.
Ai gởi tiền có hạn định công-ty giữ họ và trả lãi.

Quản-lý tại Hanoi là: M. P. Lesterlin,
Công-sứ đại-thần trí-sĩ, ở số 8, phố Ch. Coulier
(Ngay cửa nhà Cercle Sportif trông sang, sau dinh quan Thiếu Hà-đông, gần cột cờ)

Làm thế nào mà chữa được

Một người ở chốn thôn quê ngộ khi gặp có tật bệnh gì, thì chẳng ai là chẳng thường cứ tự vấn rằng: (Làm thế nào mà chữa được tật bệnh này) Vì chưng xa nơi tỉnh thành, thầy chẳng có, thuốc thì không, thành thử người ốm chẳng có phương pháp thuốc thang gì mà chữa chạy cả. Bởi vậy phàm các người ở chốn thôn quê, ai nấy đều cần phải tùng túy có một quyển sách nói đủ các thứ thuốc cần dùng ở chốn thôn quê và mọi điều chỉ bảo cho biết các thức dùng các thứ thuốc ấy. Hằng ngày hiệu bào chế Chassagne ở Hanoi vẫn tiếp được vô số thư từ ở các nơi gửi về hỏi về việc ấy nên lâu nay hiệu bào-chế ấy vẫn cố sức kiếm cách làm cho ai nấy được như ý. Nhưng ngặt vì thư gửi về hỏi càng ngày càng nhiều không thể phúc đáp riêng từng người được, bởi vậy hiệu bào chế ấy có soạn riêng ra một cuốn sách dày 170 trang, vừa bằng chữ Pháp, vừa bằng chữ Quốc ngữ, nói kỹ càng đủ cả mọi điều khẩn thiết rất thông dùng.

Đại khái có những chương sau này.

1. NHỮNG LÚC KHẨN CẤP, nghĩa là những bệnh cần phải chữa chạy ngay lập tức nếu không thì thành ra nguy hiểm to: đại để như: Ngạt, chảy máu, bỏng, gẫy xương, say nắng, thắt cổ, phải gió, ngựa đá vân vân....
2. LỜI KHUYÊN CÁC BÀ MẸ. Nói về cách tuyệt hảo nuôi con trẻ, mọi sự để phòng để tránh các tật bệnh cho con trẻ và các cách chữa trị các tật bệnh ấy.
3. MỌI ĐIỀU KHUYÊN BẢO VỀ VIỆC THÚ Y. Sản nghiệp người nhà quê là chuồng vào đàn trâu bò, vì vậy trong cuốn sách ấy chúng tôi dành để một chương dài nói về sự sinh sản với giống vật mà trong nhà phải giữ gìn cho các giống vật ấy khỏe mạnh luôn và cách chữa hay loài vật trong nhà khi có tật bệnh.
4. CÁCH GIỮ NƯỚC UỐNG CHO TRONG SẠCH. Biết bao tật bệnh sinh ra là chỉ tại nước uống đục bẩn, chứa chan những vi-trùng; vậy cần phải làm thế nào cho nước được trong sạch mới được; trong chương này chỉ bảo mọi cách thực hành và không tốn tiền để giữ cho nước uống được trong sạch.
5. NHỮNG BỆNH XOÀNG KHÔNG NÊN KHINH THƯỜNG. Như bệnh thấp, bệnh đau bụng, đau dạ dày, đau gân, bệnh ran. Mỗi bệnh ấy lại phải có nơi rõ một cách giản gị mà xưa nay thực hành đã công hiệu lắm.
6. BỆNH ĐAU DẠ DÀY. Nhiều người Nam mắc phải cái chứng đau dạ dày. Cứ xem trong chương này thì sẽ thấy cách chữa thấy công hiệu.
7. CÁC BỆNH TẬT CỦA ĐÀN BÀ. Đàn bà thường có tật bệnh luôn, rất đau đớn, nếu biết chữa cho đúng phép cách thì dễ ngay.
8. CÁC BỆNH PHONG TÌNH. Rất nhiều và rất nguy hiểm cho người bệnh và cho cả con cháu nữa.
9. CÁC CHẤT ĐỘC. Một chương dài nói về cách chữa các chứng ngộ độc và làm giải độc vân vân..... Lại có nói đủ cả các phương thuốc tây cùng các lời chỉ bảo rất kỹ càng về những vấn đề rất có ích cho các người ở xa nơi thành thị nữa. Cuốn sách này, ai hỏi xin cũng tặng không, không lấy tiền. Vậy ai muốn xin cuốn sách ấy thì nên viết thư về cho

HIỆU BÀO CHẾ CHASSAGNE 59, Phố Paul Bert Hanoi

Trong thư phải đính một cái tem 5 xu cước để gửi. Vậy nên viết thư về xin ngay từ bây giờ, kẻo hết.

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở Quảng-đông bên Tàu, đã mấy mươi năm nay, có mở xưởng chế tạo ở Vũ-di-sơn, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng hảo hạng tại trên ngọn núi cao như: Liên-tâm, Ô-long và Thủy tiên, v. v. dùng cách hóa-học điều-chế, xa gần ai cũng biết tiếng.

雙喜牌 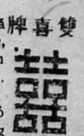

Mới đây lại phát-minh một thứ trà Liên-tâm nhỏ cánh, gọi là « SONG-HỈ CHÍNH-THÁI DANH-TRÀ » cũng được nhiều quí-khách hoan nghênh. Nay xin đem những dấu riêng của trà VINH-MẬU đăng báo, để quí-khách thưởng trà không đến nỗi mua lầm.

Các chi-điếm bán trà VINH MẬU:
Nam định: phố Khách, số 144.
Hà-nội: phố Hàng ngang, số 25.
Hải-dương: phố Khách, số 21.
Vinh-Mậu trà hiệu cẩn-bạch.

Thuốc PEPTO KOLA ROBIN

(Peptone, Glycérophosphate et Kola)

Là một thứ rượu thuốc rất ngon để giúp thêm sức mạnh cho hàng phụ-nữ vì yếu sức mà không có thai nghén được.
Nó cũng giúp sức đặng cho những người bị mệt nhọc vì làm công việc nhiều phải lao-tâm mệt trí, trị được bệnh yếu-nhược và lại rất cần cho những người đau yếu mới mạnh.
Thuốc này lại còn phục-sức được cho những người bị sốt rét nữa.
Mỗi khi ăn cơm xong uống một cốc nhỏ rượu này thì chóng lại sức.

Có gửi bán tại các hàng thuốc
XIN NHẬN KỸ LẤY HIỆU:
LABORATOIRES MAURICE ROBIN
13, Rue de Poissy, Paris
VÀ ĐỪNG MUA ĐẰNG GIẢ HIỆU.

BẮC NINH

Chết vì bệnh động kinh. — Đêm hôm 13 tháng 2 ta vừa rồi Nguyễn-khắc-Nhuận 17 tuổi người làng Trụy-mão phủ Thuận-thành xưa nay vẫn có bệnh động kinh. Tối đi xem hát chèo, bệnh chưa phát, nửa đêm về đến giữa làng thì bệnh đâu đùng đùng phát lên, ngã xuống một cái rãnh nước, đến sáng ngày ra mới biết, thì đã chết rồi. Quan sở tại đã về khám biên rồi cho tròn.

Tuyển lính. — Mấy hôm nay các ông lý đưa lính tuyển lên tỉnh đông lắm. Một ngày hai buổi tuyển tại trại khố-xanh.

PHÚ-THỌ

Việc phát thư đi các nhà. — Bắt đầu tự ngày 16 mars này, sở giây thép sẽ cho người đi phát thư đến từng nhà ở trong các phố.

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Những người đến chữa tại nhà thương. — Những người điên nằm tại Phú-bài hay là ở nhà thương lớn ở Huế thì mỗi ngày phải trả là bốn hào, trừ ra những người nghèo không kể.

Những nhà nào không thể trả được tiền nhà thương thì phải có giấy của quan Công-sứ hay quan Đốc lý chứng thực là nghèo mới được.

Đám tống chung bà Quang-Phi. Ngày mười chín tháng này, hồi 6 giờ sáng, đã cất đám bà Quang-Phi là một bà Phi đệ-tam-cung triều Đồng-Khánh.

Lúc sanh tiền bà có lòng mộ phật, không sanh con, cho nên nay có ông Ưng-Si làm chức hương-sông đứng chủ tự trưởng nam, thì các lễ nghi cũng chiếu như lệ thường của các bà Cung-phi hành lễ. Hai đức Thánh-cung và Tiên-cung có ban hai lễ tế rất trọng thể còn khi đưa đám thì quan lại và thân thích theo đưa rất đông. An-táng tại sơn-phần làng Dương-xuân gần chùa Từ-hiếu.

Bà Quang-Phi là một người tu hành đạo đức nay về cõi Phật an lạc tiêu diêu.

Tượng đá tại Ứng-lăng. — Hiện nay tại lăng Thiên-định đã sắp dựng các tượng đá. Những tượng ấy là: Quan văn võ và lính cùng voi ngựa của ông Thái-Thường Lê-bá cử tạc tại núi Nhồi ở tỉnh Thanh-hóa đã hoàn công từ lâu trong năm, song chỉ bởi đường xe hỏa chưa thông nên mãi đến nay mới chở về được. Tất cả số là 24 binh-tượng nay mới chở về 14, còn 10 sẽ chở sau, cách điêu khắc binh tượng này theo lối tân thời cả.

Vậy thì các công việc Ứng-lăng này phỏng chừng trong 3 tháng nữa sẽ hoàn thành.

Ăn con ốc rất hại. — Ở dưới sông, ngoài đồng có nhiều thứ ốc người ta hay dùng ăn, hoặc luộc chín mà ăn chơi, hoặc dùng làm món ăn với cơm cũng thích. Cái vị nó mát lắm, ăn nhiều phải đau bụng đi rửa, nên ta thường ăn mà không biết rằng: Trong buổi khí trời có sinh bịnh dịch tả thì chớ nên ăn.

Ngày 18 ta, trong một ngày mà ở Huế, ở huyện Hương-thủy làng Tiên-p. ù, làng Xuân-hòa có sáu nhà ăn ốc luộc mà phải bốn người chết là 1 người đàn bà Tàu, còn 2 người đàn bà ta nữa phát thổ tả mà cứu được. Xem vậy thì hẳn vì ăn tuy rằng không độc song trong lúc có bịnh dịch tả lưu hành khắp nơi thì phải nên kiêng cữ chớ có thị thường.

Lựa người hoàng phái vào lính khố-vàng. — Lính khố vàng là một thứ lính tập hầu tại trong Nội. Lâu nay thì người bách-tánh ở lính ấy nay quan Khâm bộ thương-thư kiêm tôn-nhơn-phủ, lại làm phúc trình cho Đông-tôn tương tế phủ đã thương với quan Khâm-sứ để lựa một đội lính khố vàng toàn bằng người hoàng phái đi chầu hầu trong Đại-nội.

Ngày 17 tháng này đã lựa các ấm Tôn-thất hoàng-phái tại phủ tôn-nhân rồi lại đến qua nhà thương cho thầy thuốc xét rõ, sẽ đăng lính.

Cháy! Một đứa bé bị chết. — Hôm 13 Mars vừa rồi, tại phố Lò lợn có phát hỏa, cháy mất đâu hai chục nóc nhà. Thiệt hại chừng 2 000 bạc.

Có một đứa bé lên ba tuổi bị chết cháy, mãi đến khi dập được ngọn lửa, mới nói thấy xác, thì đã cháy ra than rồi. Tội nghiệp!

Ba chai thuốc phiện lậu. — Vừa rồi, một người lính khố xanh tên là Phạm-văn-Nhượng, thấy một người đi xe tay vào cửa thành, trước sàn xe có để một cái túi đựng kín; người ngồi xe trông thấy người lính, thì nói mồ xem ra có vẻ ngại ngùng. Người lính nghi tình bắt lại hỏi, mở cái túi ấy trước xe ra xem thì thấy có ba chai thuốc phiện lậu, liền bắt giải nộp.

THANH-HÓA

Hội đồng cứu tế. — Hồi năm giờ chiều ngày 12 Mars 1928, hội đồng cứu tế họp tại dinh quan tổng-đốc do quan sở-chánh chủ tọa.

Hội-đồng định lại đem bạc đi phát thêm cho các hạt sau này nữa, là những nơi dân bị lụt mà thiệt hại hơn cả.

Phủ Đông-sơn: 1.718 p. Phủ Tĩnh-gia: 1828 p. huyện Thạch-thanh: 2580 p. phủ Quảng-hóa: 3739 p. phủ Thiệu-hóa: 1695 p. huyện Nga-sơn: 696 p. huyện Hậu-lộc: 859 p. phủ Hoằng-hóa: 858 p. huyện Quảng-xương: 174 p. châu Quan-hóa: 40 p. và tổng Thủy-sơ: 26 p.

Những ngày nào hội đồng đi phát những hạt nào thì định như sau này:

16 Mars đi phát hạt Đông-sơn, hội viên đi phát là MM. Trác, Dương và Liên.
17 Mars đi phát hạt Tĩnh-gia, hội viên đi phát là MM. Nghiêm, Mỹ hữu-Đào và cửu Hàn.
19 Mars đi phát hạt Thạch-thanh.
20 Mars đi phát hạt Quảng-hóa.
21 Mars đi phát hạt Thiệu-hóa hội viên đi phát là MM. Hoàng-Lân, Nguyễn và Lịch.
23 Mars sáng đi phát hạt Nga-sơn.
23 Mars chiều đi phát hạt Hậu-lộc.
24 Mars đi phát hạt Hoằng-hóa, hội viên đi phát là MM. Trác-Tạo và Mỹ-hữu-Đào.

Còn Quảng-xương thì hội đồng nhờ quan huyện phát giúp vì không có mấy. Châu Quan-hóa thì nhờ quan Đại-lý Hồi-xuân phát giúp vì có 40 p.

Các hội viên đi phát các hạt đều có phái quan tỉnh đi cùng và tòa sứ cấp ô-tô cho đi.

Việc Nam-kỳ

SAIGON

Ăn cướp bị bắt. — Ở tại làng Long-đức-Đông hạt Chợ-lớn có một đảng ăn cướp tụ tập toàn tỉnh kéo tới đánh nhà một người đàn-bà góa trong tỉnh ấy.

Trong cơn hội hiệp lo mưu định kế, rồi sinh sự rầy rà cùng nhau nên có một đứa trong bọn phẫn tâm ấy bèn đến thuật hết các việc của bọn ấy tính cho ông cò sở mật-thám hay trước.

Nhờ được tin ấy nên đêm 29 février mấy ông cò và lính kín kèn nai nịt bầu hơi để đón đường bắt cho được bọn ăn cướp ấy.

Thật quả đúng 12 giờ khuya thấy có 2 cái xe thổ mộ chở đầy vật người ta ở đầu kia chạy lại. Ông Cò liền ra lịnh cho xe ngừng, ban đầu thấy chúng nó ăn mặc tưởng là tử tế, sau xét kỹ giấy tờ mới rõ được là gian nhơn, nên dẫy tóm hết đem về giam và tra xét lại.

Té ra chưa kịp cướp của người mà đã bị đến trăng trái vậy.

Vì tình chăng? — Mới đây có Đào-thị-Lang, 25 tuổi ở đường Quảng tống-Cái trong Chợ-lớn ra Saigon mướn một cái phòng tại khách-sạn « Đại-Nam » mà ở.

Qua ngày 1er mars, lối 4 giờ rưỡi, chẳng rõ cô trách phận hờn duyên chi chi mà cô rờ đánh lấy một con dao cạo sắc lẻm cắt họng máu trào lai láng, rồi cô té ngửa một cái rầm.

Bồi phòng nghe động chạy vô xem thấy khách má đào nằm trên vũng máu mới lật đật đi gọi báo với cò bót.

Lính liền đến nơi khám nghiệm rồi lập tức chở cô lại nhà-thương Saigon cho lương-y bó rịt vít thương rồi chở thẳng cô vào dưỡng-đường Chợ-lớn cho quan thầy cứu cấp. Đến nay chưa rõ cô sống thác thế nào.

THU-DAU-MOT

Xe lật chết người. — Đêm 29 février rồi đây vào lối 10 giờ, tên Nguyễn-văn-Lọc, cầm tay bánh xe hơi lớn số C.7871 trên xe chở đầy dân cu-li, khi xe chạy vừa khỏi xóm Chánh-hiệp rồi cán nhằm một cục đá to lớn quá, cái xe trịch qua phía tay mặt, sớp-phơ kìm không lại nên xe nhảy vồng lên lề rồi lật xuống hố. Bọn cu-ly té nghiêng té ngửa, trong đám ấy có tên Nguyễn-văn-Viết bị xe đè dập đầu chết tại trận.

Sự rủi ro này có lẽ là tại xe chạy ban đêm, còn không được tỏ nên sớp-phơ không thấy cục đá mà tránh mới ra nông nỗi ấy.

Sen-đầm Thủ-dầu-một đã có đến tận nơi để tra xét lại vụ này rồi.

GO-CONG

Xe hơi chẹt xe ngựa. — Đăng tiếp ngày thứ tư 29-2-1928 lối chừng tám giờ ông Cò về tra xét mới hai đàng về bót, đặng ngài phân xử. Ông Cò nói phần xe hơi lỗi, xe hơi chạy mau tránh sai phép đụng xe ngựa, mà chủ xe không có giấy thì, ông Cò giận nói làm giấy giải lên Tòa ở sa one đang số.

Còn phần đàng xe ngựa người đờn bà té bịnh nặng, người chồng mới than cùng ông Cò về sự rủi ro không ai biết trước, đặng xin ông biểu chủ xe hơi chịu tiền thang thuốc cho vợ bồi nằm nhà thương, và phải bồi thường cái xe ngựa lại cho.

Hiện nay người đờn bà té xe hơi nằm tại nhà thương Gò-công, không biết chừng nào mạnh đặng.

Sau này tôi khuyên anh em sớp-phơ có đi xe hơi đè dặn cần tuận, đừng làm phách chạy mau rủi ro có ngày mang họa.

KÍNH KHAI GIÁ

Hiệu tôi có bán đủ các thứ cuốc sống đúc tại bên Tây cũng là các thứ cuốc sống làm tại bên ta tiền nào của ấy. Xin các ngài tuần-khoán chiến-cố, tôi tin tính giá thiệt hạ hơn các hiệu khác.

Hiệu tôi có bán đủ các thứ sắt, ciment làm nhà của cầu cống, cũng là các thứ giấy gai, bao gai, bao cói, vân vân.

Hiệu tôi lại có mua cả các thứ giấy cổ phần của các hiệu buôn bán cũng là các thứ giấy quốc-trái của nhà nước, xin cam rằng giá hiệu tôi giả thế nào cũng cao hơn các hiệu khác.

Nay kính cáo,
ĐỨC-LONG
60 Phố Mã-Mây, Hanoi

Dépuratif Ribal

Thuốc tầy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: **1$30**

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: **0$80**

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống, Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

AI LÀ NGƯỜI BẮC KỲ CŨNG CẦN PHẢI BIẾT!

Một quyển sách có 3 đạo nghị định của quan Thống-sứ Bắc-kỳ:
1° *Ngạch thuế-thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại.*
2° *Việc khẩn đất ở miền trung du và thượng du Bắc-kỳ.*
3° *Ngạch thuế điền-thổ sửa đổi lại.*

Mỗi quyển . . . . . 0$15
Tiền cước thường . . . 0,05
Tiền cước Recommandé thêm 0,10

Thư và mandat gởi cho:
M. LÊ-NGUYÊN-ÚC
61-63, Rue du Coton
HANOI

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trả ra những tiền đổi chỗ khác, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

MỘT HỘP
THIỆT
THUỐC HƯƠN

VALDA

dùng trúng lý, ngậm phải lúc
thì đủ ngăn ngừa
Khỏi đau đóc giọng, Khỏi đau phổi và đủ trừ các bịnh
NHỮNG LÀ
Sổ mũi, nghẹt mũi, phong hàng, ngoại cảm, hoặc đàm nhiệt nồi xâm, vân, vân.

MÀ NHỨT LÀ PHẢI
ĐÒI CHO ĐƯỢC
THIỆT THUỐC HƯỜN
- VALDA -
bán đựng trong hộp mà thôi, trên nắp hộp nhớ phải có chữ hiệu
- VALDA -
mới thiệt phải

HỠI NGƯỜI KÉM HUYẾT,
BẠI DƯƠNG, KIỆT LỰC,
NGƯỜI TRÍ NÃO SUY-ĐỒI,

Các người thất lực, mất ăn, mất ngủ, đêm thâu chằn chọc, vì đấy mà lo nghĩ xa gần, không còn giám tin ở mình nữa. Trí kí-ức (trí nhớ) một ngày một giảm, đó tỏ ra rằng bộ não đã suy, nhưng mà còn có thể bồi bổ lại được, vậy nên uống ngay thuốc

ELIXIR ZIDAL
Của Bác-sỹ OMNÈS

Uống thuốc mỹ-tửu này thì tức khác thấy bộ thần kinh được yên, ăn ngon ngủ kỹ rồi sức lực tăng lên bội phần.

Bác-sỹ SALLES, 11, Boul. de Strasbourg, PARIS
Có bán ở các hiệu thuốc tây

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
DAVIGNON, BOURDET & Cie, Succrs
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

THUỐC SIROP NOFAL

Thuốc SIROP NOFAL làm toàn bằng chất thuốc rất tốt, lựa chọn rất kỹ-càng, nên có đủ các tính chữa bệnh rất thần-hiệu và đứng vào hạng thuốc tốt thứ nhất để trị các bệnh như là :

HO
HO GIÓ
GHÍP (Cảm thiên-thời)
HEN

và tóm lại là hết thẩy các chứng bệnh về khí-quản.

ĐIỀU-ĐỘ UỐNG : *Cứ trong hai mươi bốn giờ, dùng từ năm đến sáu thìa xúp, ngoài những bữa ăn.*

Thuốc SIROP NOFAL để cho những người đã quá mười lăm tuổi dùng.

Bán tại hiệu Bào-chế :

CHASSAGNE
Ông LAFON và LACAZE
Bào-chế đệ nhất hạng, kế nghiệp
59, phố Paul Bert, Hanoi
GIÂY NÓI SỐ 96

MỘT CÁI NẠN GỚM GHÊ

Vừa rồi có một người Nam xuân-xanh chừng đôi mươi tuổi, chẳng biết đi lững thững thế nào đâm ngay vào đường xe-lửa, thành thử bị xe lửa chẹt phải.

Chân tay bị xe nghiến đứt rơi cả ra còn mình mẩy thì bị xé ra tan-tành từng mảnh, lôi thôi ra đến mấy trăm thước. Sau khi khám xong mới biết rằng người thiếu-niên ấy vì mắt kém cỏi nên khi ấy không trông thấy đoàn xe-lửa tới nơi, thành thử mới đến nỗi thế.

Những cái nạn như thế, thật đáng xót xa biết là bao nhiêu, nhất là một người còn trai trẻ như vậy mà sao mắt đã kém-cỏi như kia, để đến nỗi gây nên cái vạ khốn nạn ấy, thật cũng đáng thương lắm lắm thay! Mà xét ra nguyên nhân của cái thảm trạng, chẳng qua chỉ bởi không biết giữ gìn con mắt nên mắt mới kém, mới thành ra thế. Tuy nhiên, từ nay mà muốn tránh khỏi những cái nạn như thế, thì cũng rất dễ mà chẳng tốn kém là bao.

Ấy là nhờ thứ thuốc COLLYRE JAUNE của bác sĩ CASAUX thì những cái nạn như thế, mười phần tránh được đến chín. Thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX thật là thứ thuốc chúa-tể để trị các chứng đau mắt, nhất là những người mới bị đau mắt thì lại công-hiệu lạ thường. Vậy nên trong nhà, bất cứ bao giờ, cũng nên có một lọ thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX. Hễ khi nào thấy mắt hơi đỏ hơi đau, hay sáng dậy mắt dáp dính, thì chỉ nhỏ vài giọt thuốc ấy vào, là tức khắc khỏi, nó không sinh nặng ra khó chữa được.

Thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX có bán ở hiệu CHASSAGNE 59, phố Paul Bert, Hanoi và ở các hiệu thuốc tốt khác.

CHÈ 寧泰

Quý-khách muốn xơi thứ chè quanh năm thơm ngon, xin lưu-tâm chiếu-cố xơi chè chính-hiệu NINH-THÁI thời quý-khách sẽ được mãn-ý.

NINH-THÁI
10, Rue des Cantonnais, Hanoi
113, Phố Khách, Haiphong
78, Phố hàng Trống, Nam-định

Agences d'annonces en Europe :
SOCIÉTÉ MUTUELLE de Publicité
14, RUE ROUGEMONT, PARIS (IXe)

NÉT MẶT KHÓ COI

Có gì là ta coi thường hơn cái đinh, cái nhọt nữa không? Vậy mà nhọt sẩy lắm khi làm cho ta mất công nhỡ việc. Vì làm sao? Mặt mày trong trẻo mới ra người khỏe mạnh, ai thấy cũng phải mến; mặt mày đầy những chốc những mụn thì ai cũng sợ, vì người ta nghĩ rằng mình có bệnh gì kín.

Vậy mà chữa mụn, nhọt không khó gì, chỉ bôi thuốc mỡ INOTYOL một vài lần là hết.

Cô danh ca Lydia ở nhà hát Variétés tại thành Paris có nói rằng:

« Đã được mấy tháng nay tôi lên mụn khắp mặt, đến nỗi mặt mày biến đổi, tôi không giám ra hát nữa. Tôi dùng hết các thứ thuốc mà không đỡ.

Sau tôi chỉ bôi thuốc INOTYOL có một ít hôm là khỏi hết. Quả là một thứ thuốc quý-hóa vô chừng, tôi thực hàm ơn với ngài, vì nhờ thuốc của ngài mà tôi được khỏi hẳn. Tôi có mách thuốc INOTYOL cho người quen tôi thì ai cũng phục là thuốc hay ».

Xem như thế thì đủ biết rằng thuốc INOTYOL thần hiệu vô song. Chữa các bệnh ngoài da như lở, ngứa, mụn nhọt sẩy đều khỏi hết.

Hỏi mua INOTYOL ở các hiệu thuốc

INOTYOL

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Bệnh hao mòn, kém sức, yếu đuối, đều là những bệnh người ta thường hay mắc phải, vì làm lụng quá hay lo nghĩ nhiều. Nó làm cho kém hẳn chân huyết đi mà chính chân huyết ấy cũng lại còn yếu đi nữa. Vậy ta cần phải bồi bổ ngay vào chân huyết. Muốn bồi bổ cho chân huyết thì không còn thuốc gì hay bằng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Thuốc này vừa bổ vừa chóng khỏi bệnh yếu đuối, mỏi mệt, xấu máu, hao mòn sau khi mới khỏi bệnh ghíp, bệnh sốt rét, những bệnh lâu năm.

Thuốc này làm cho chân huyết bình phục lại như thường và lọc cho huyết được trong trẻo. Đàn bà sau khi ở cữ mà dùng thuốc này thì cũng tốt lắm, bổ hết cả mọi đường hay sức khỏe.

Các ông bác-sĩ đều bảo thuốc này là một thứ thuốc rất tốt đã chữa khỏi kể có hàng nghìn hàng vạn người.

Ở các hàng bào-chế lớn đều.

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

ŒNO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và đàn bà ở cữ . . . . Một litre :* **2$40**
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ÉLIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai :* **1,25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai :* **1,25**

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghíp và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm. . . . . . . Một chai :* **1,50**

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai :* **0,80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu 3003

MỚI ĐỔI GIỜ LẠI

ĐƯỜNG SANG LÀO

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI

Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung kỳ

LƯỢT ĐI

Vinh cứ sáng thứ năm, chạy đến Napé, nghỉ, sáng hôm sau chạy đến Thakhek, đáp tàu thủy đi Vientiane.

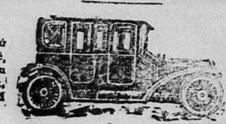

LƯỢT VỀ

Thakhek cứ sáng chủ nhật chạy về Napé, nghỉ, sáng hôm sau chạy về Vinh kịp đáp xe hỏa đêm đi Hanoi.

Mỗi tuần lễ chạy có một chuyến các quí-khách ai muốn đi, xin đánh giây thép trước mười bốn giờ, để bản ty liệu xếp xe cho đủ.

ĐƯỜNG ĐI VÀO HUẾ

Vì xe lửa ở Huế đã ra tới Đồng-hới. Xe auto chỉ phải chạy đến Đồng-hới (Quảng-bình) thôi. Ở Vinh chạy hồi 4 giờ sáng, tới Đồng-hới 12 giờ trưa, vừa kịp xe lửa vào Huế. Ở Đồng-hới đợi xe lửa ở Huế ra chạy về tới Vinh vừa kịp đáp xe lửa đêm về Hanoi.

ĐƯỜNG YÊN-LÝ ĐI NGHĨA-HƯNG (PHỦ-QUỲ)

Ngày nào cũng có xe chạy, một chuyến đi và một chuyến về, đúng với giờ xe lửa chạy ở Yên-lý về Vinh và ra Hanoi.

Lối đánh giây thép : PHAMVANPHI,
Vinh, Đông hà, Yên-lý, Savanakhet 612

LE SURMENAGE
DE
L'ESTOMAC

Dans notre vie fiévreuse nous n'avons plus le temps de mâcher, ni d'insaliver nos aliments ; nous avalons les bouchées triples, à la hâte telles quelles, et il se trouve ainsi que par la suppression d'une première formalité, nous compromettons, dès le début, le travail de la digestion. L'estomac fonctionnant mal provoque des tiraillements, de la dilatation, des crampes, des renvois, des migraines. Pour supprimer ces douloureux malaises il faut mettre l'estomac au repos. Pour reposer l'estomac sans affaiblir l'organisme, il suffit de suivre pendant quelques semaines le régime du délicieux Phoscao, aliment réconfortant dont l'assimilation n'exige aucun effort puisqu'il est digéré par les estomacs les plus délicats et les plus délabrés.

PHOSCAO

Le plus exquis des déjeuners, le plus puissant des reconstituants, le plus parfait régulateur des fonctions digestives. Le Phoscao convient à tous les tempéraments, et son régime est conseillé par tous les Médecins aux bien-portants comme aux malades, aux convalescents, aux anémiés, aux nourrices et aux vieillards.

ENVOI GRATUIT D'UNE BOITE ÉCHANTILLON

A. DARDANNE & Fils, 12, Rue de la Tour-des-Dames, PARIS (IXe) 52

Tại GRANDS MAGASINS RÉUNIS
Mỗi hộp : 7fr.00

• CHỈ MỘT THỨ •

RƯỢU BỔ
33.500

là làm cho người ta lại được mạnh mẽ, khỏi mệt nhọc, bớt sự xanh sao, mà thêm được cường tráng để mà hưởng những lạc-thú ngày Nguyên-đán mà thôi.

Giá mỗi chai : **2$10**

Bán tại hiệu CHASSAGNE
59, Phố Tràng-Tiền
HANOI

Trước khi ăn cơm

UỐNG RƯỢU
COGNAC CUSENIER
COURONNE
với nước SODA « PRIOR »
ăn rất ngon cơm.

Sau khi ăn cơm rồi, uống một cốc nhỏ rất tiêu-thực.

Trong nhà mà có một chai Cognac Cusenier Couronne đề-phòng được bệnh đau-bụng và những lúc cần-cấp ban đêm.

Bán tại : L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saigon, Pnom Penh. 3007

THUỐC BỔ ĐỆ NHẤT HẠNG

TRICALCINE

Chữa khỏi các bệnh ở ngực *(ho lao)* bệnh suy-huyết, bệnh mềm xương và trợ-lực cho người đàn-bà khi thai-nghén, nuôi con, bổ cho người ốm mới dậy.

KẸO NGẬM HO
OXYMENTHOL PERRAUDIN
để chữa các bệnh ở cổ họng và ở phổi.
như :
Đau họng, khản cổ, ho rát cổ, ho gió, đau phế-quản.

THUỐC THƠM XOA MŨI
OXYMENTHOLINE
(Thuốc bạc-hà)
để bôi vào mũi trị các bệnh ở mũi và ở cổ-họng.

Có bán ở hiệu thuốc **LAFON & LACAZE**
59, Rue Paul-Bert, **Hanoi**